

הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה
Central Bureau of Statistics
دائرة الإحصاء المركزية

הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה

אגף בכיר חינוך וחברה

תחום סטטיסטיקה של חינוך גבוה וכוח-אדם בהוראה

בכל רגע נתון!

מגמות ואינדיקטורים בקרב עובדי הוראה,

הכשרה להוראה וכניסה להוראה

נתונים לדיון אצל שרת החינוך מיום 8.5.22

תוכן המצגת

• עובדי הוראה

- מדדי התפתחות ואינדיקטורים עיקריים
- תחזית תלמידים והשלכות למערכת
- ניידות ועזיבה של עובדי הוראה
- מורים חדשים
- התאמה למקצוע
- שכר עובדי הוראה

• הכשרה וכניסה להוראה

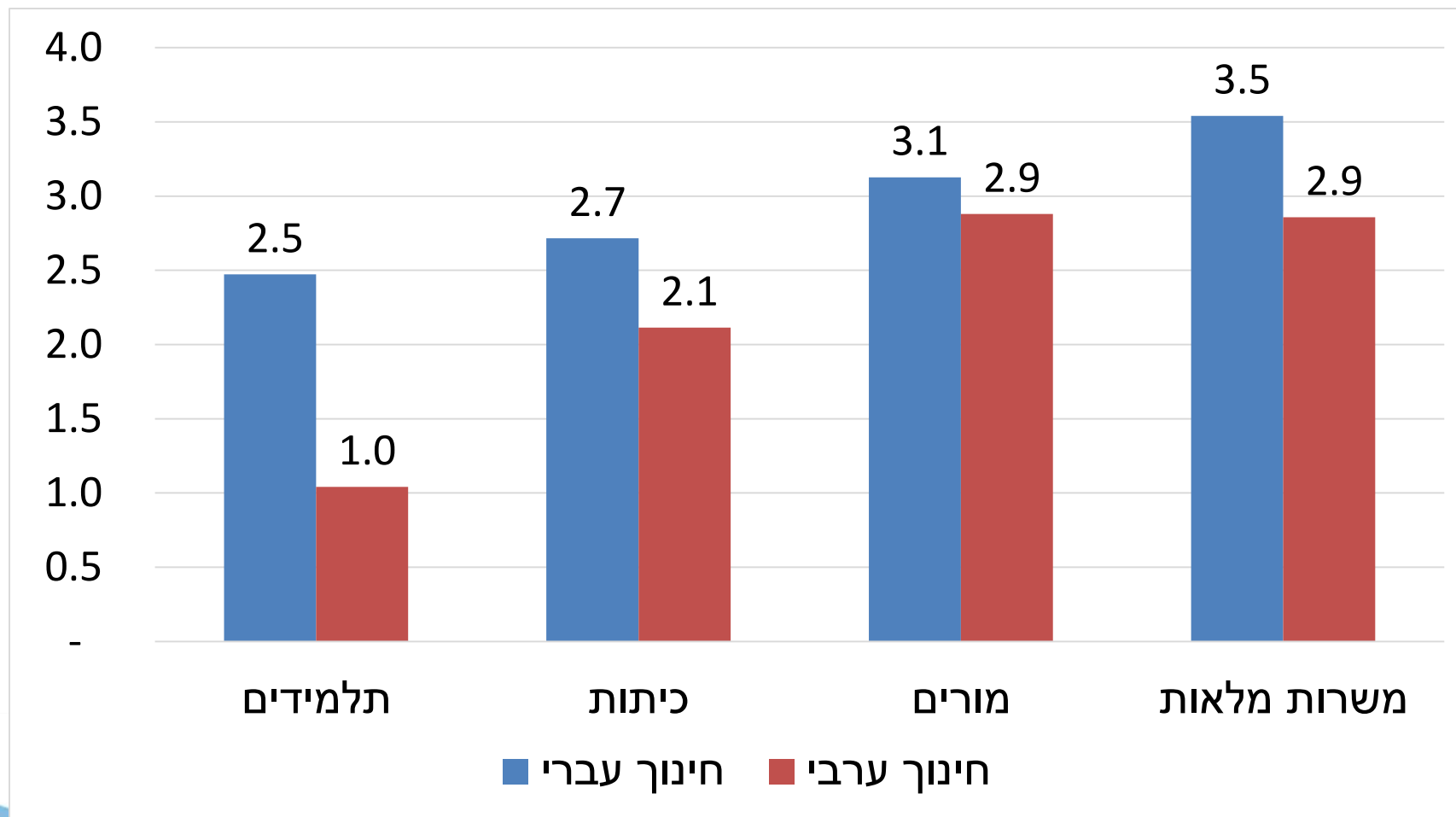
- מגמות ואינדיקטורים בהכשרה להוראה
- כניסה להוראה של בוגרי הכשרה להוראה

מדדי התפתחות ואינדיקטורים עיקריים

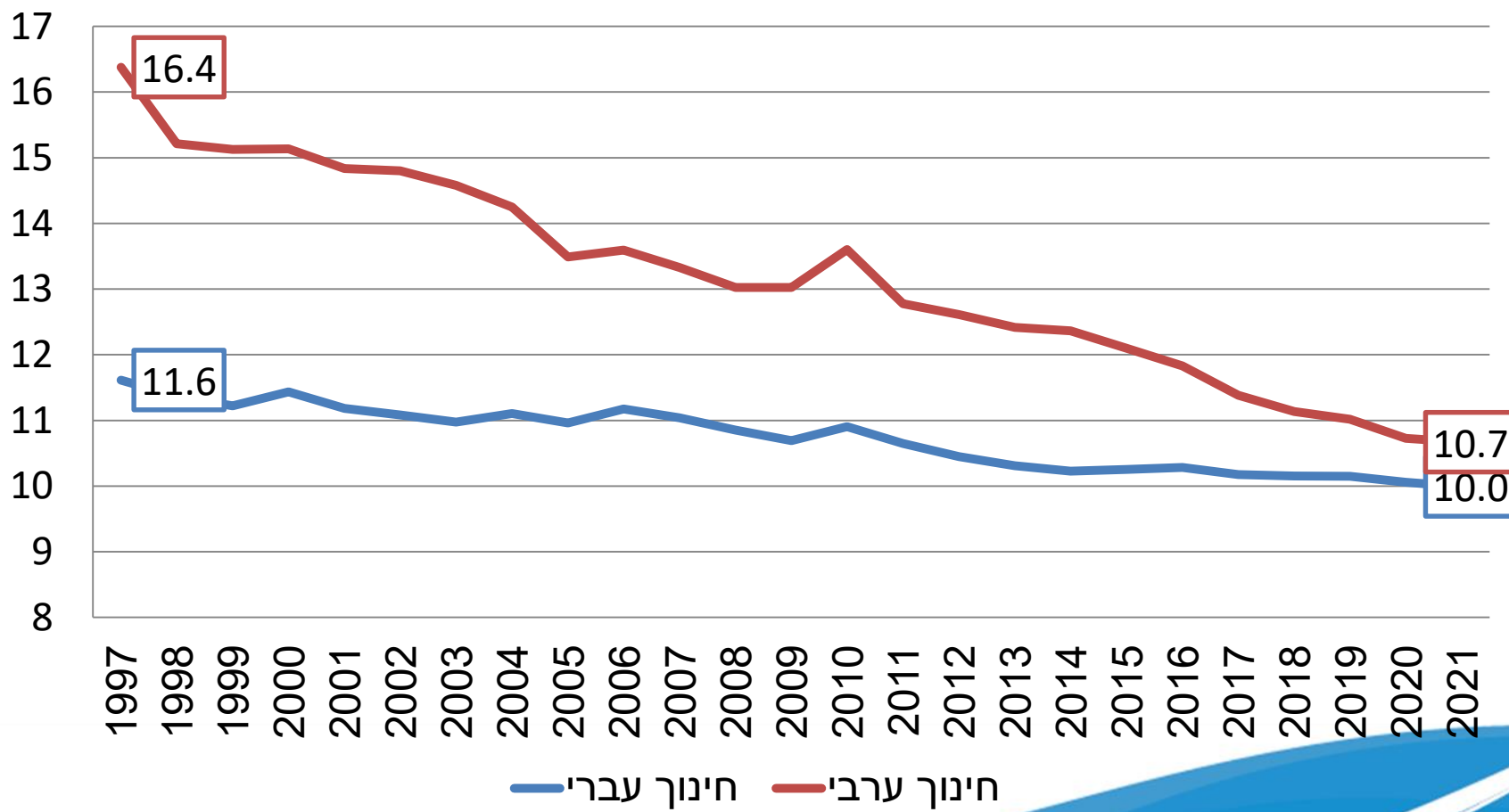
היקף ההוראה במערכת החינוך

אחוז שינוי שנתי ממוצע -2021) (2011	תוספת -2021) (2011	2021	2011	2001	1991		
3.2	52,134	193,100	140,966	117,491	78,513	סך הכל	מורים
3.3	41,267	149,026	107,759	96,806	68,044	חינוך עברי	
2.9	10,867	44,074	33,207	20,685	10,469	חינוך ערבי	
3.6	51,013	169,704	118,691	102,258	62,055	סך הכל	משורות מלאות
3.9	41,110	130,357	89,247	83,204	52,815	חינוך עברי	
2.9	9,903	39,347	29,444	19,054	9,240	חינוך ערבי	
5.3	2,412,972	5,961,805	3,548,833	2,766,212	1,712,815	סך הכל	שעות עבודה
5.6	1,919,835	4,557,497	2,637,662	2,240,659	1,455,336	חינוך עברי	
4.4	493,137	1,404,308	911,171	525,553	257,479	חינוך ערבי	

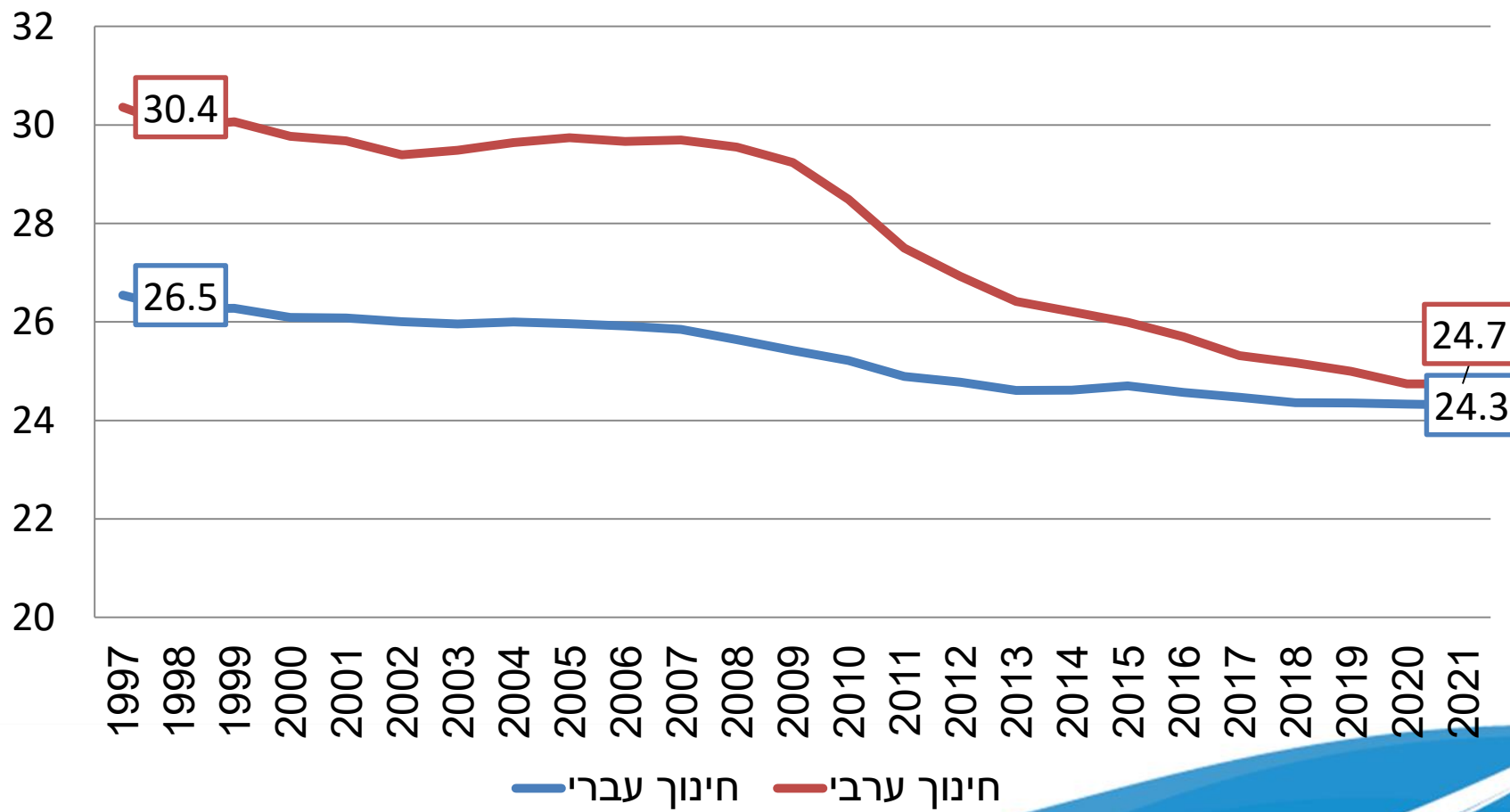
שינוי שנתי ממוצע % (2011-2021)

ממוצע תלמידים למורה

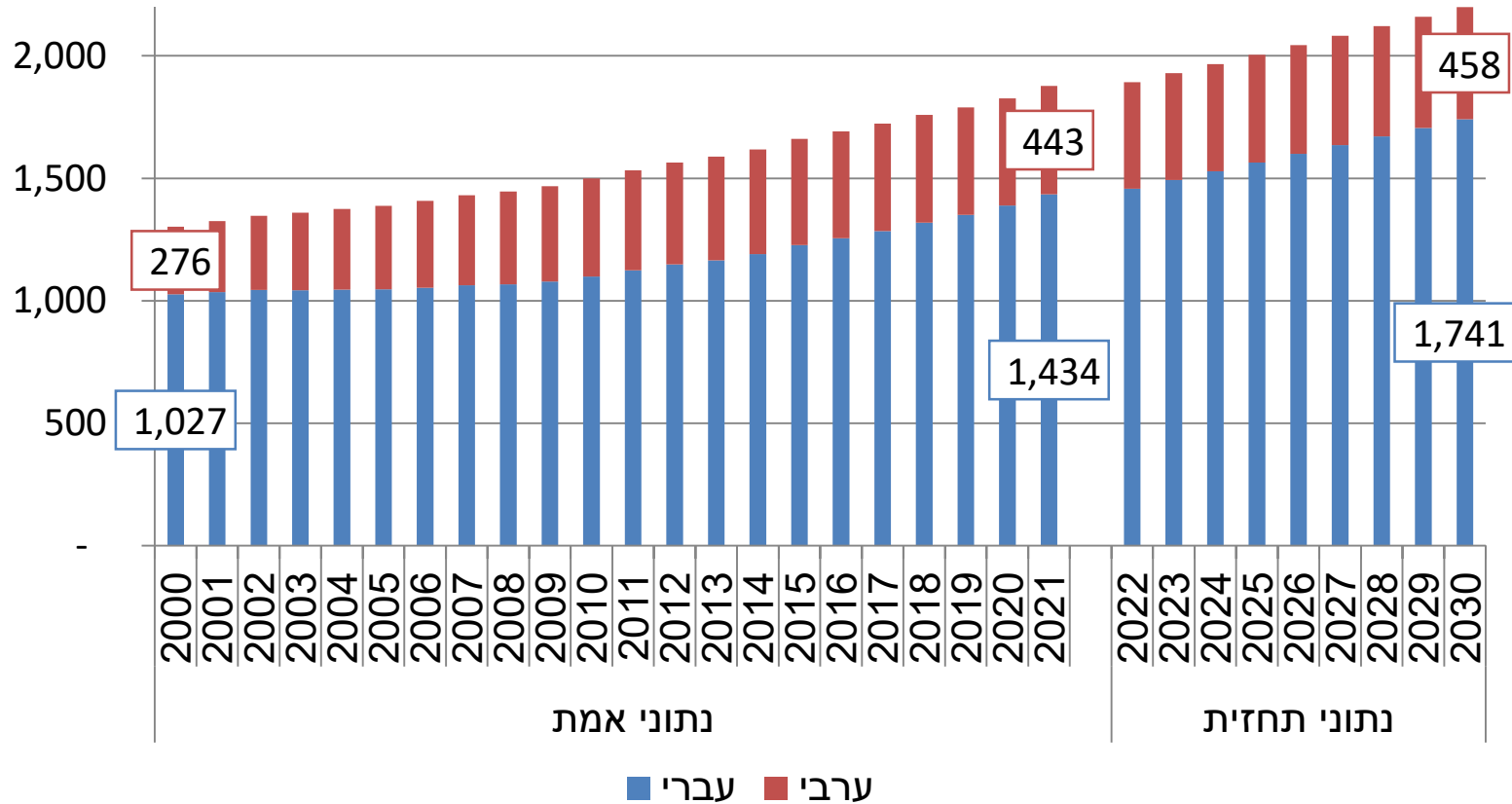

ממוצע תלמידים לכיתה

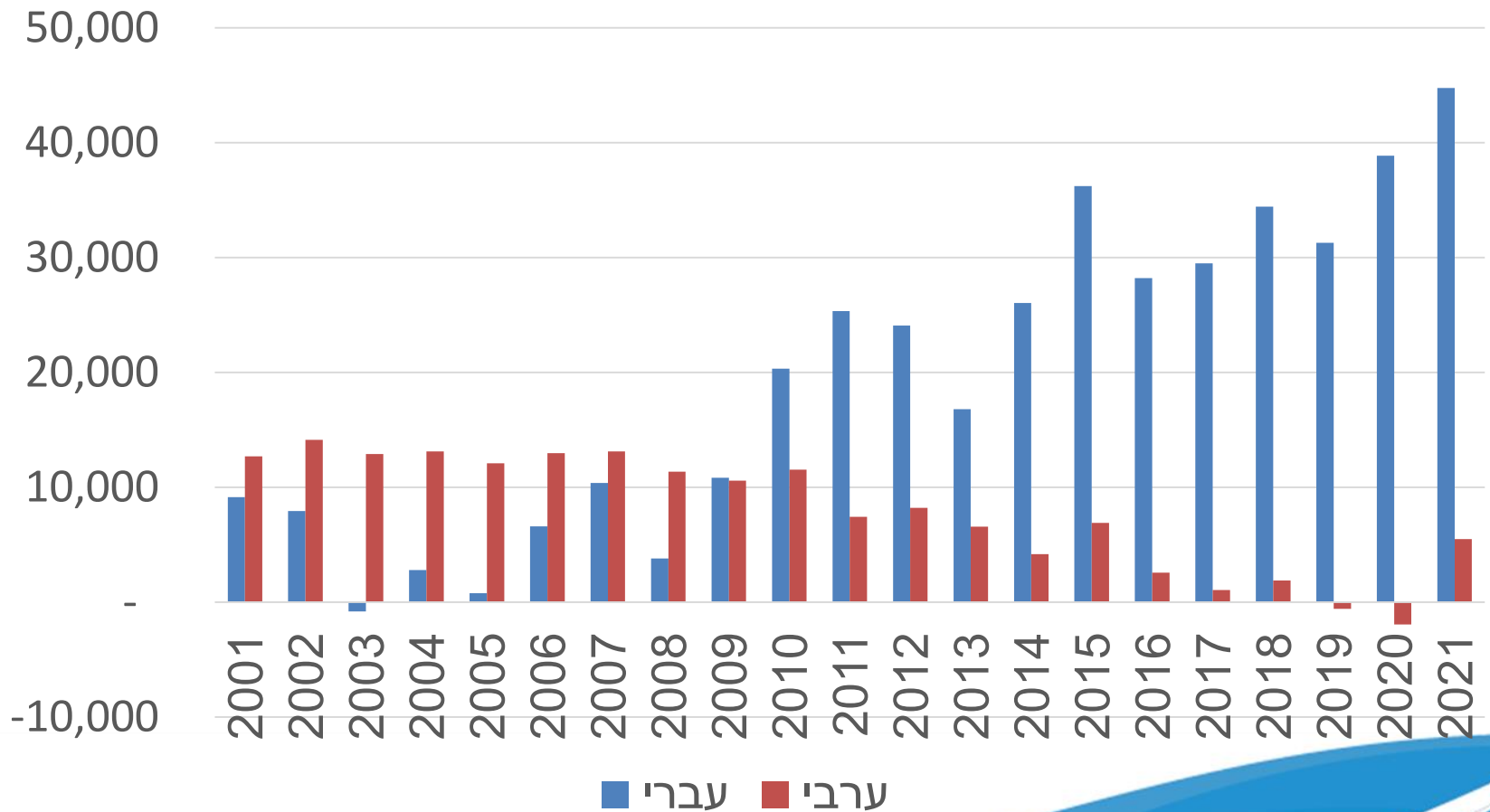
תחזית תלמידים למערכת החינוך והשלכות לתחזית

תחזית תלמידים בבתי ספר לפי מגזר בשנים 2021-2030

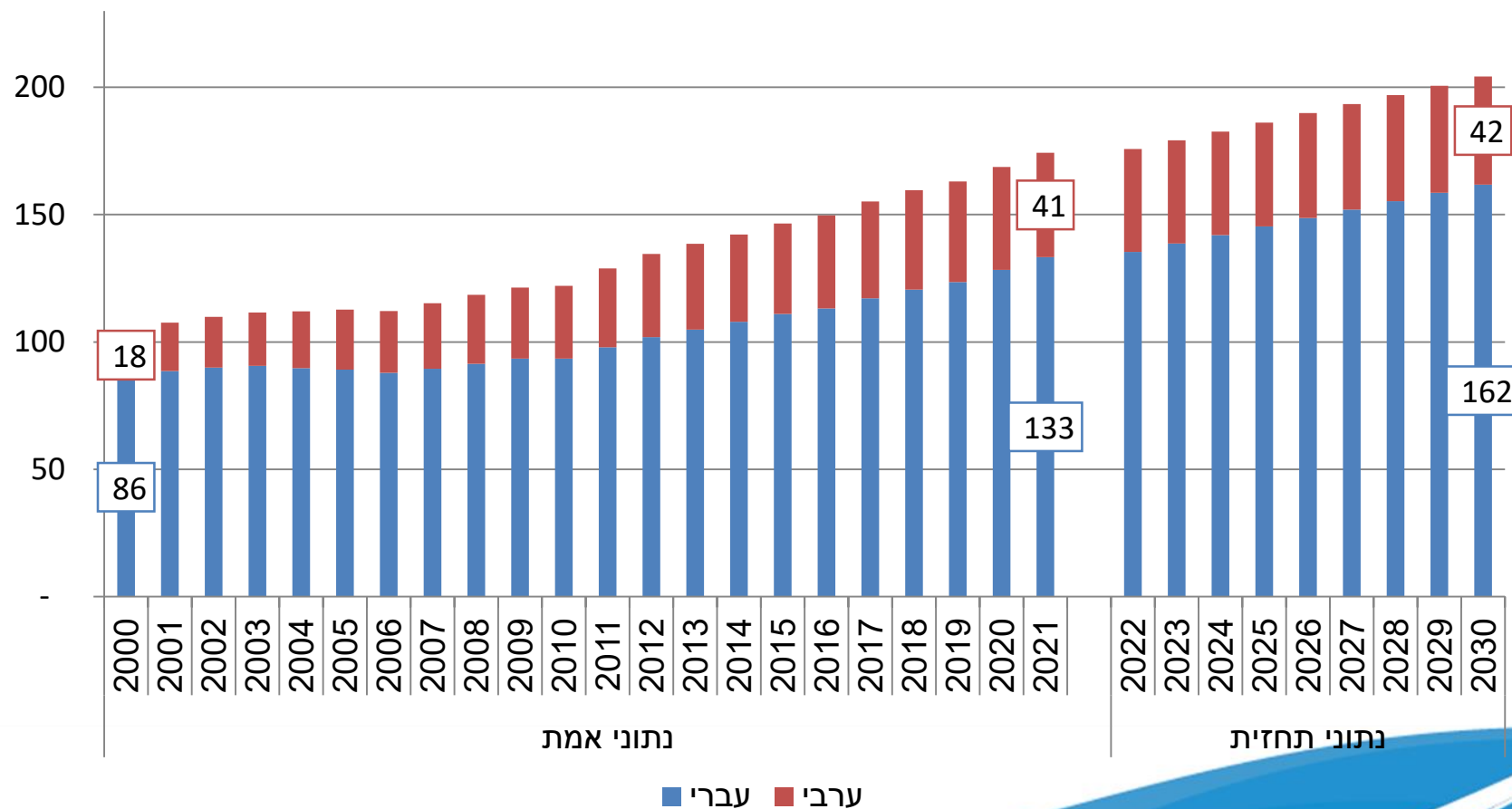

מספר התלמידים בבתי הספר צפוי להגיע בשנת 2030 לכ-2.2 מיליון. תוספת של כ-322 אלף תלמידים (גידול של כ-17%).

שינוי שנתי במספרי התלמידים בבתי הספר (נתוני אמת, 2001-2021)

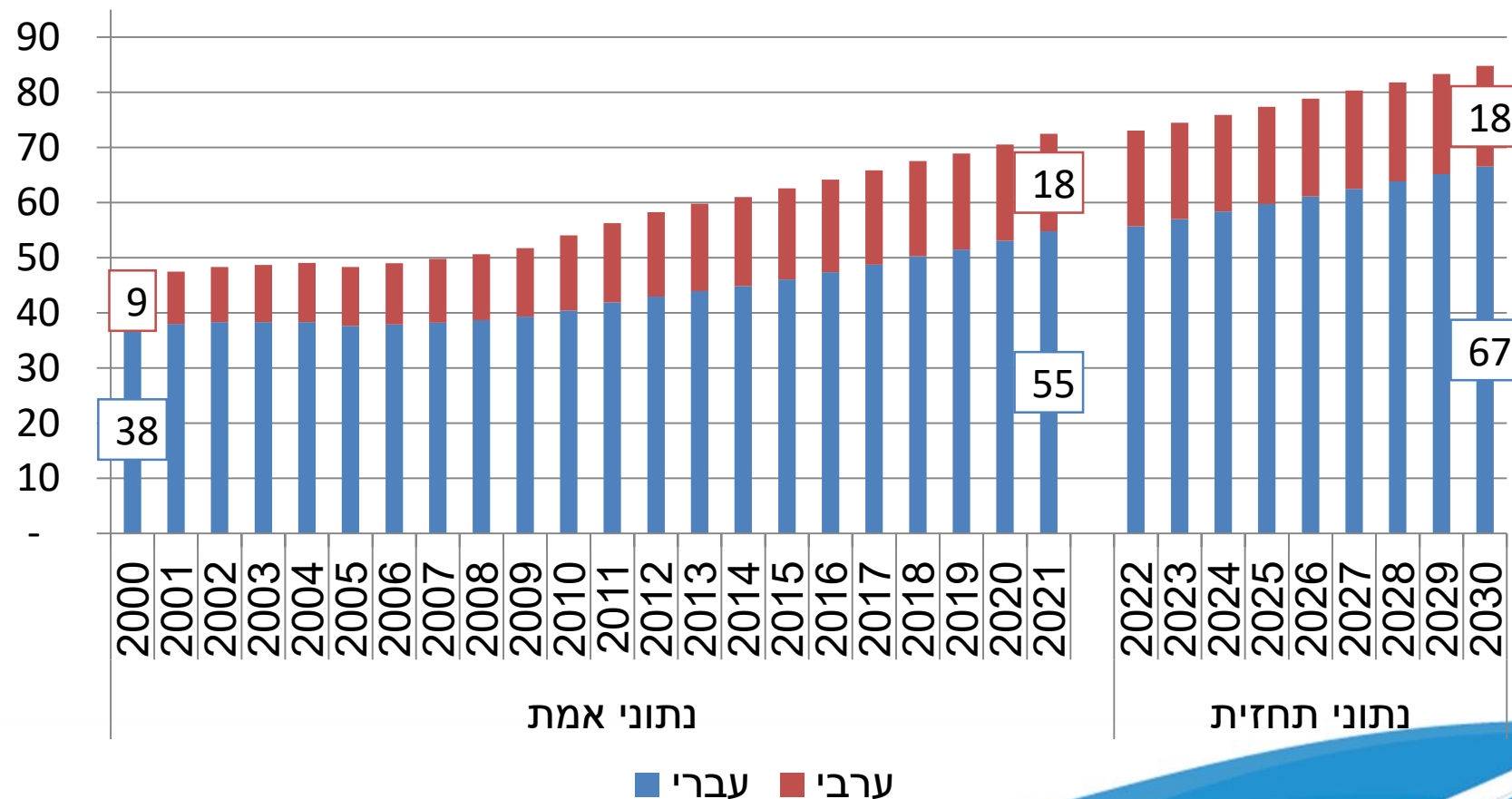

השלכות לתחזית התלמידים: ביקוש (*) צפוי לעובדי הוראה בבתי ספר (אלפים)

(*) מתבסס על ממוצע תלמידים למורה לשנת 2021. הביקוש הצפוי למורים יגיע בשנת 2030 לכ-204 אלף מורים, תוספת של כ-30 אלף מורים (גידול של כ-17%).

השלכות לתחזית התלמידים: ביקוש (*) צפוי לכיתות לימוד בבתי ספר (אלפים)

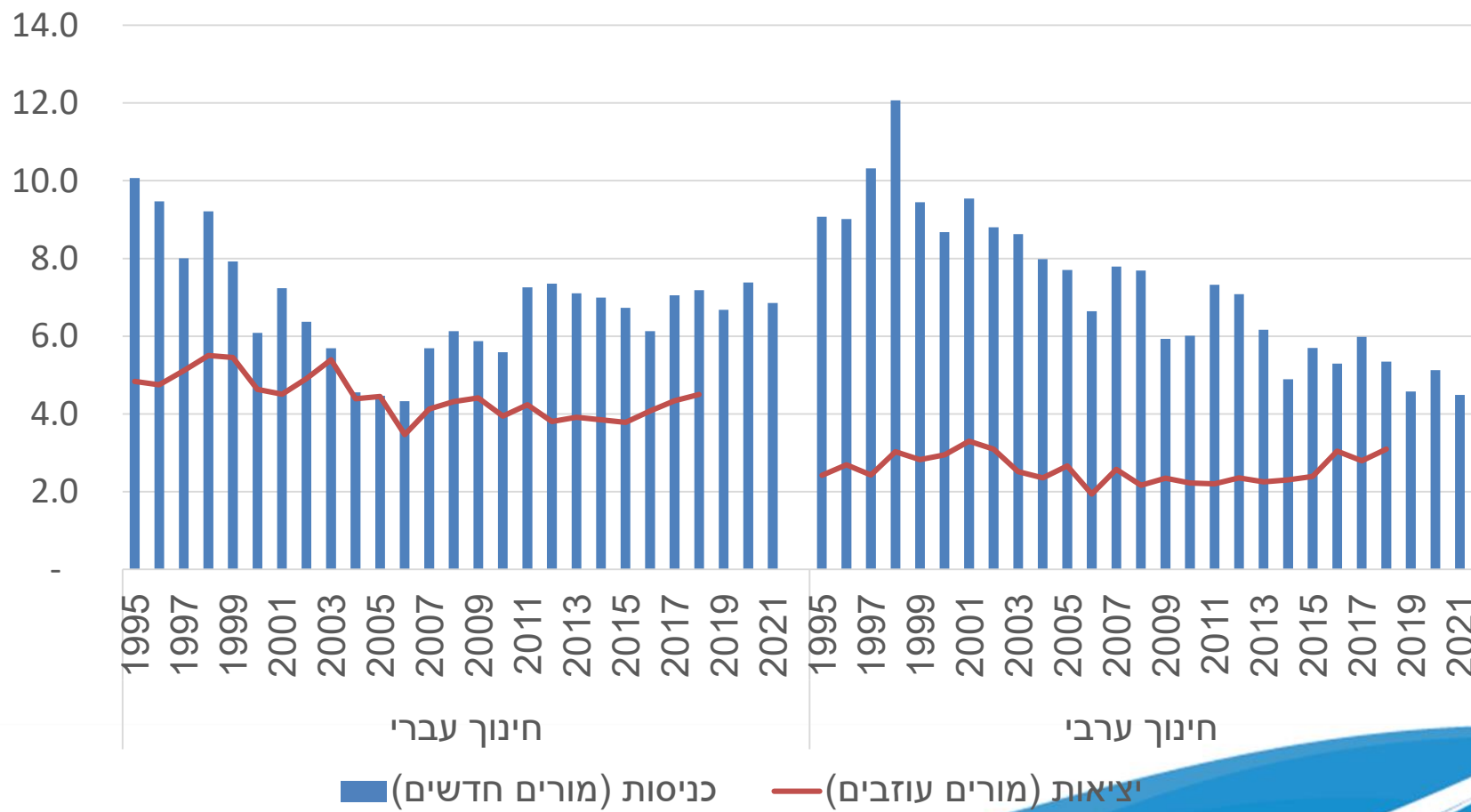
(*) מתבסס על ממוצע תלמידים לכיתה לשנת 2021. הביקוש הצפוי לכיתות יגיע בשנת 2030 ל-85 אלף כיתות, תוספת של 12 אלף כיתות (גידול של כ-17%).

סיכום ביניים

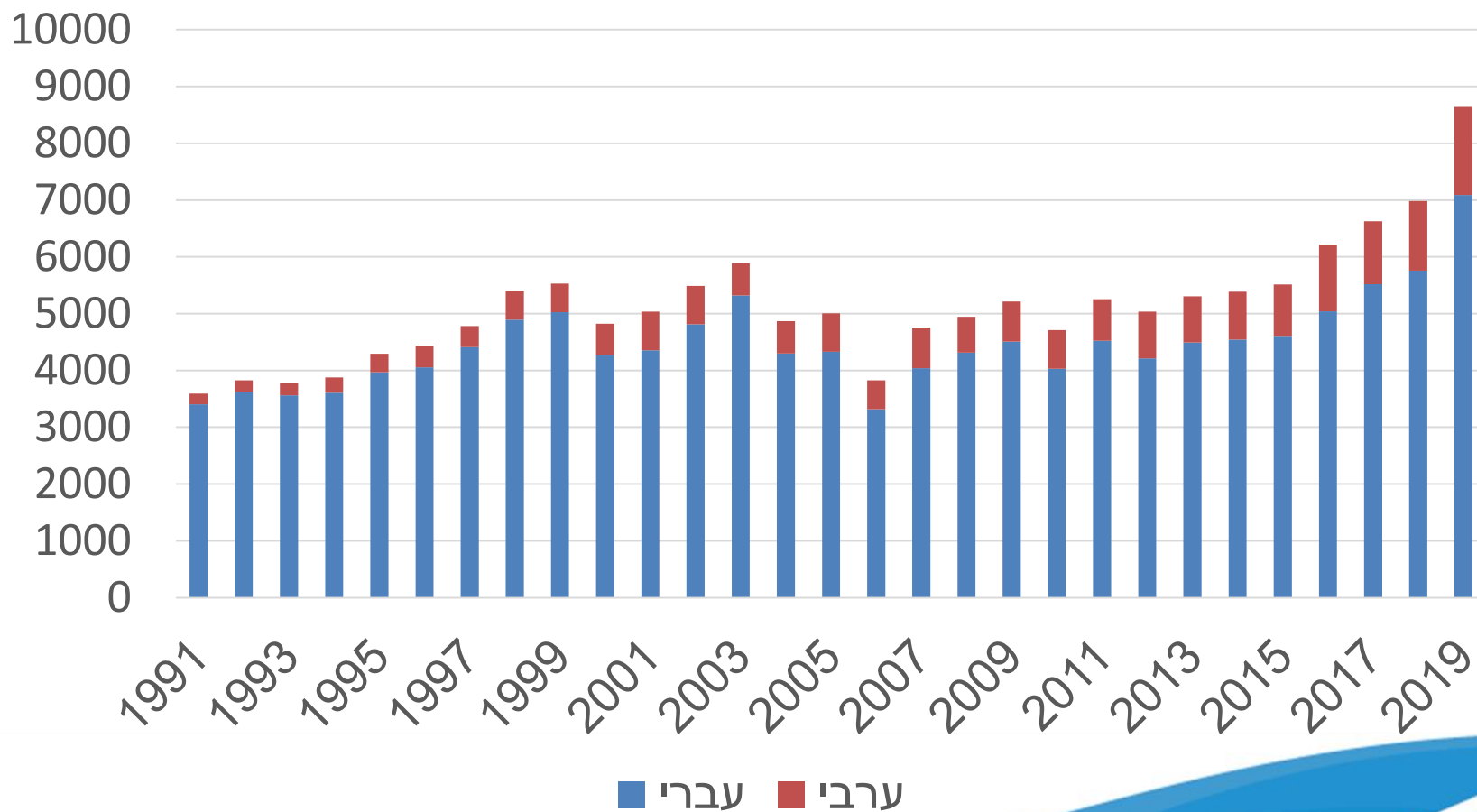
- קצב הגידול בתשומות המערכת במונחי מורים, שעות עבודה וכיתות לימוד – גבוה מקצב הגידול בתלמידים, בייחוד בחינוך הערבי, מה שמוביל בין היתר לצמצום ממוצע תלמידים למורה וממוצע תלמידים לכיתה.
- לפי תחזית התלמידים לעשור הקרוב, צפוי גידול של כ-17% במספרי התלמידים, מה שמשליך על הצורך בתוספת של כ-30 אלף עובדי הוראה "נטו" (מעבר לתחלופה השנתית של עובדי הוראה) ותוספת של כ-12 אלף כיתות לימוד "נטו" (מעבר לניידות אוכלוסיות בתוך יישובים).

ניידות ועזיבה של עובדי הוראה

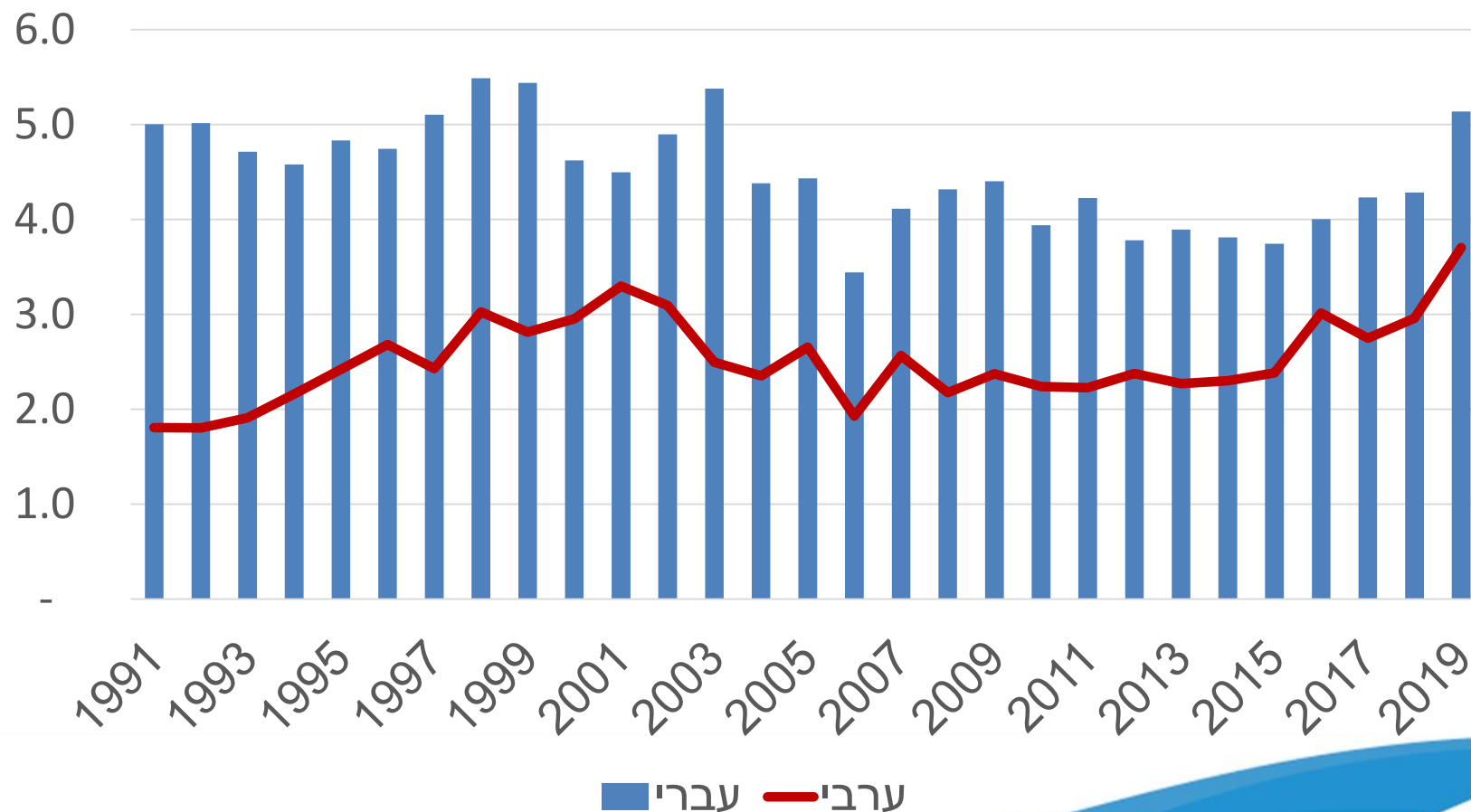
תחלופת עובדי הוראה

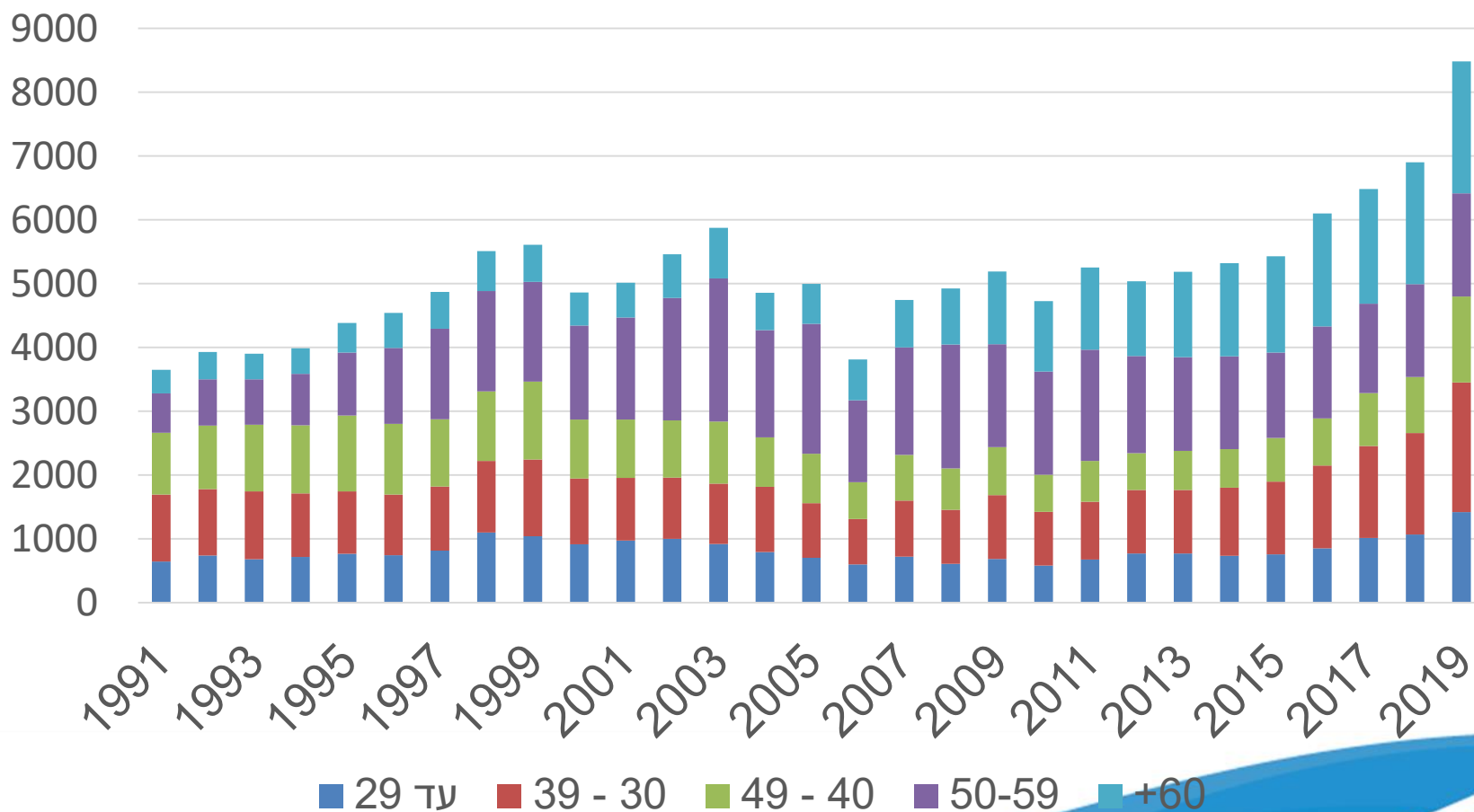
היקף העזיבה השנתית של עובדי הוראה

שיעורי עזיבה שנתיים של עובדי הוראה

עזיבה שנתית של עובדי הוראה, לפי גיל

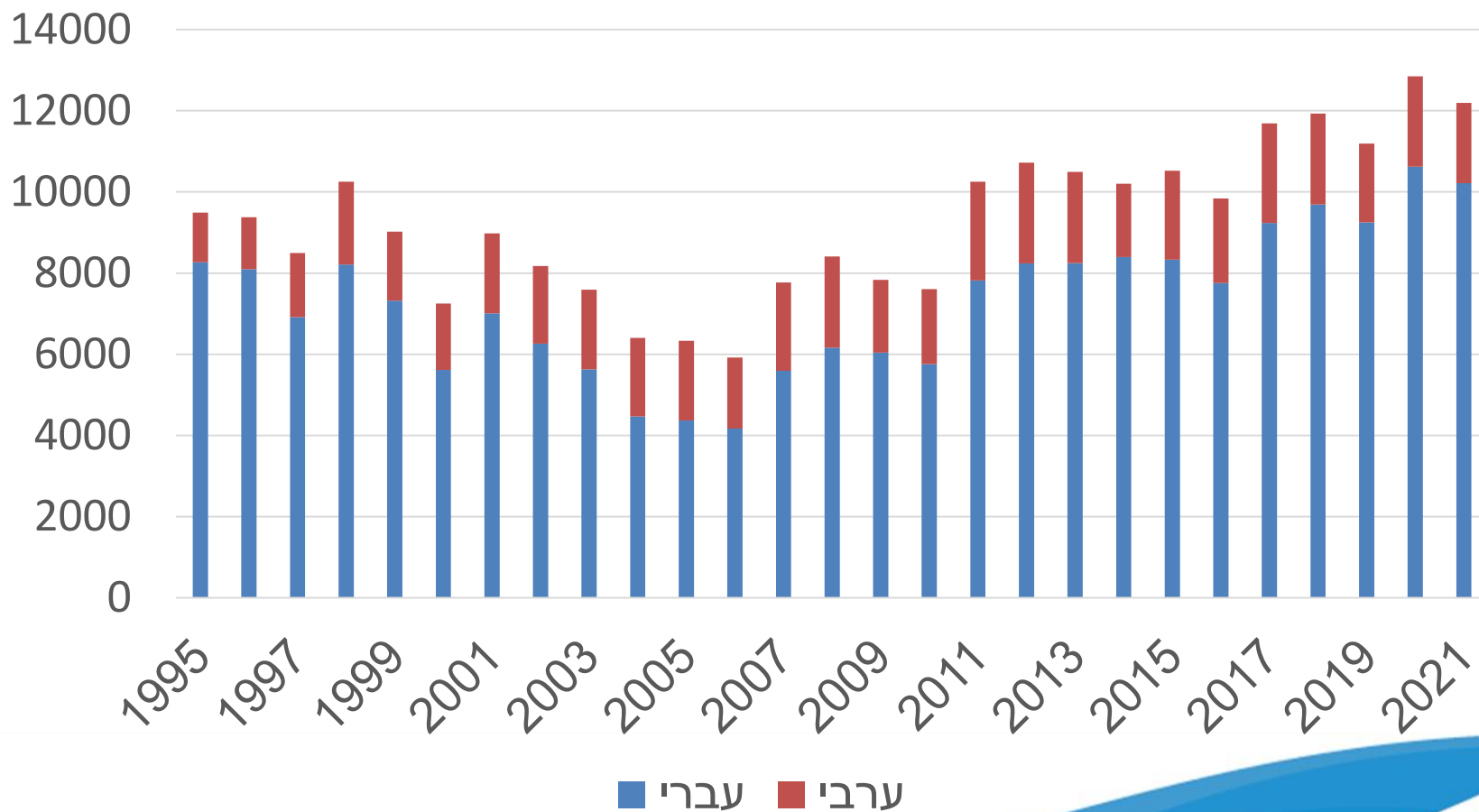

סיכום ביניים

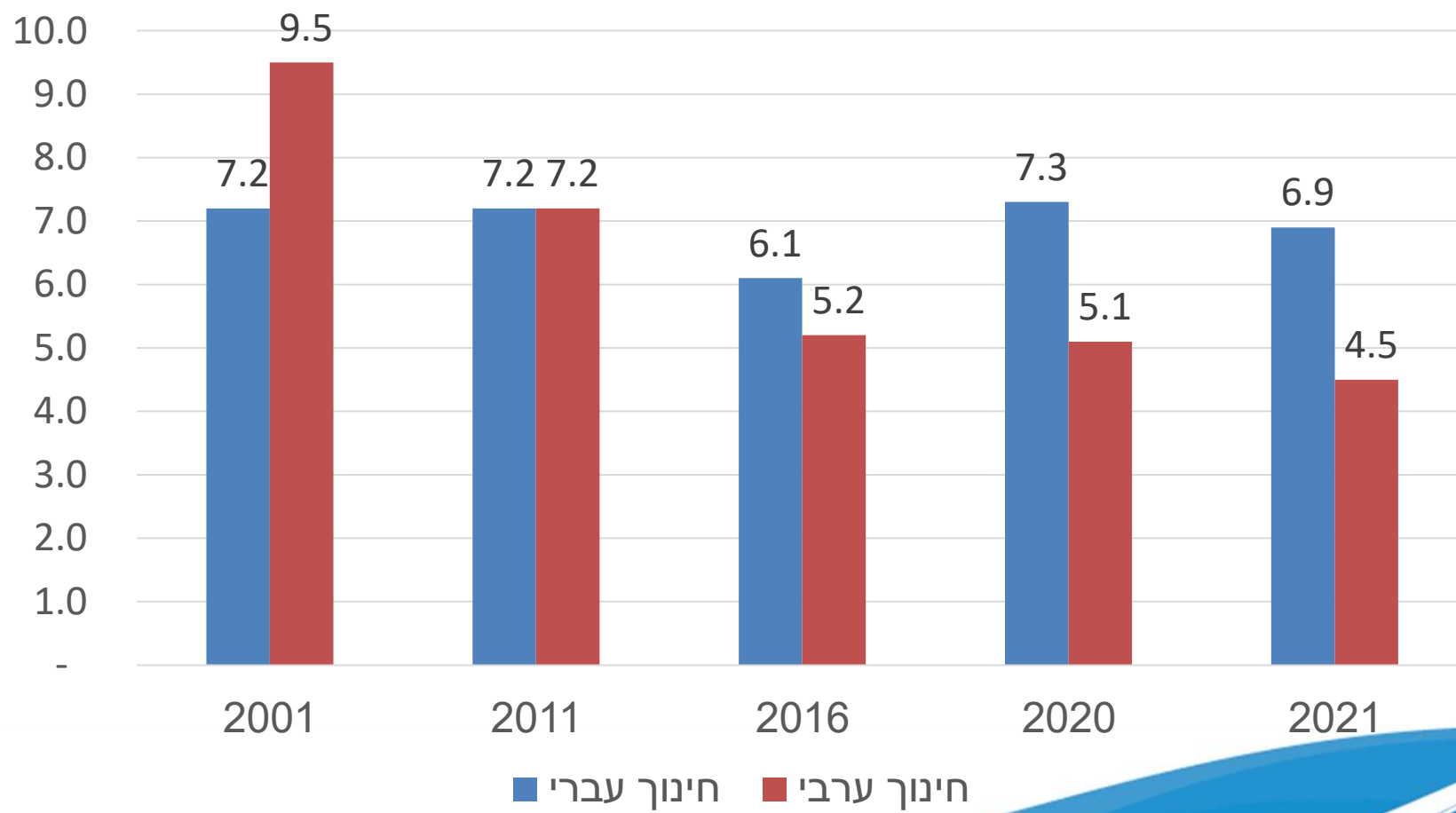
- היקף הגיוס השנתי של מורים חדשים גבוה מהיקף העזיבה השנתית בשני המגזרים, מה שמוביל בין היתר לגידול במערכת.
- שיעורי העזיבה השנתיים די יציבים בשני המגזרים.
- מרבית העוזבים הם מורים בעלי ניסיון ניכר בהוראה והון אנושי "מושקע" (גילאי 30-60).

מורים חדשים

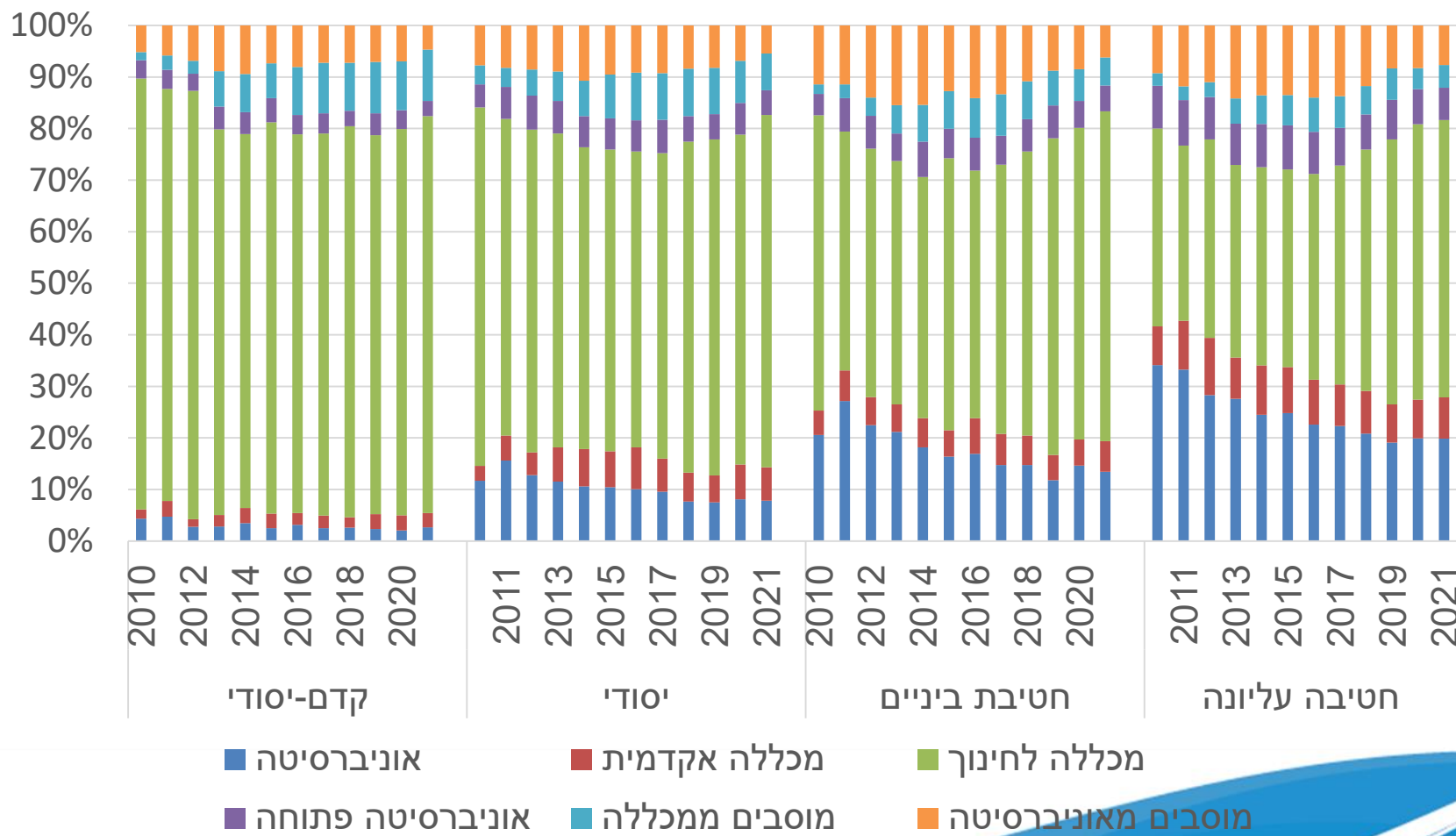
היקף הגיוס של מורים חדשים

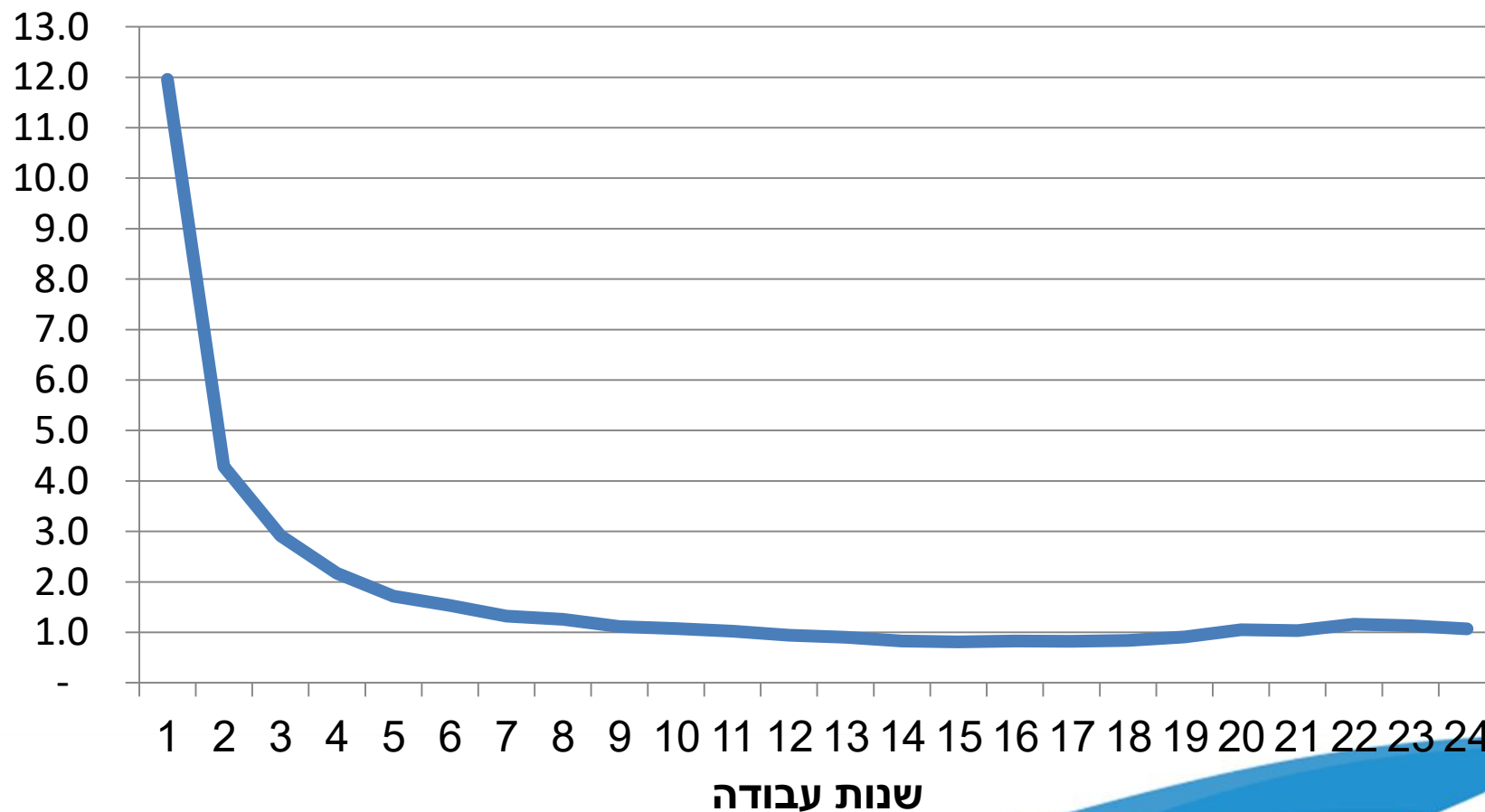
שיעורי גיוס של מורים חדשים

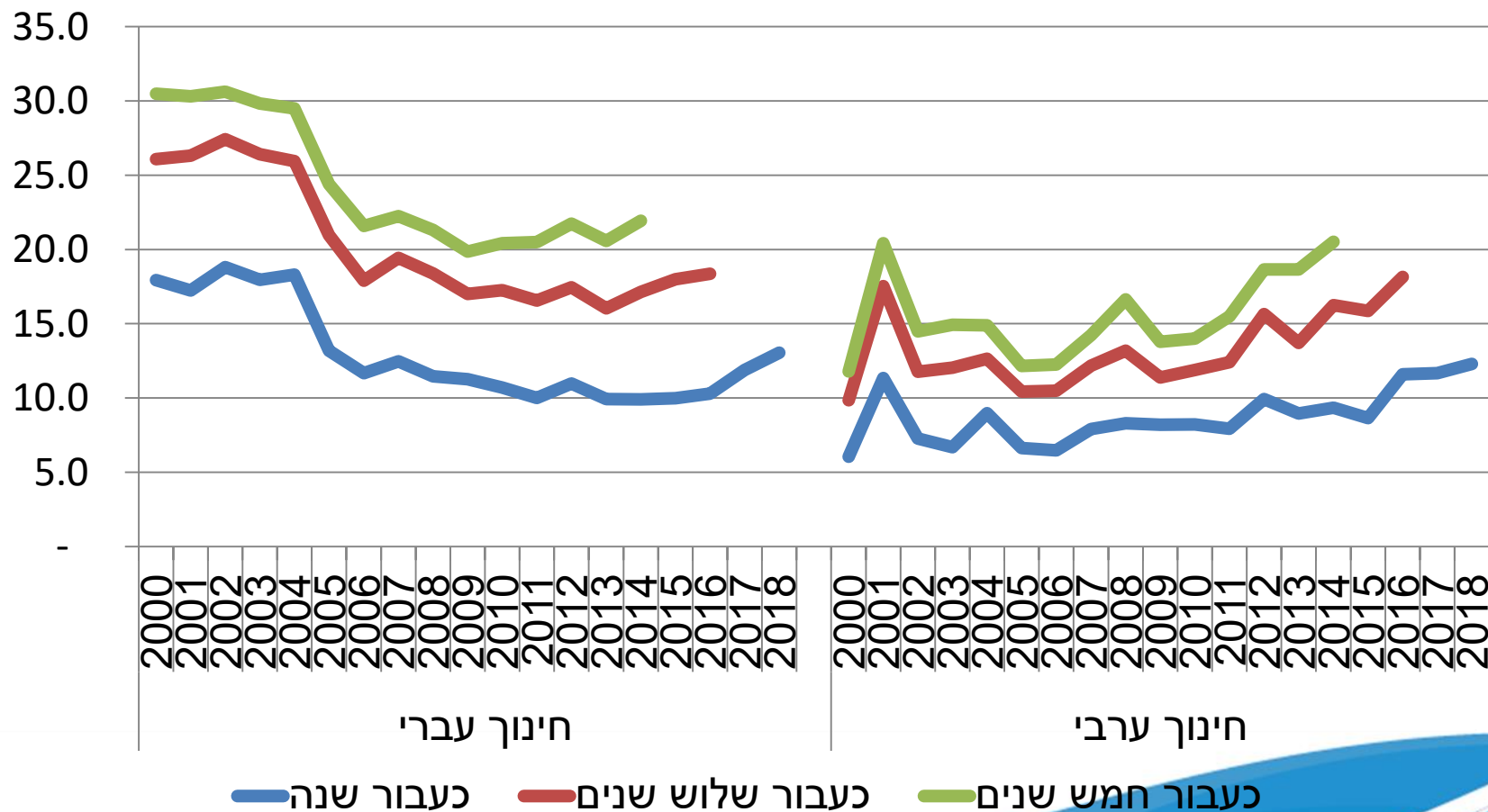
מורים חדשים: מקור קבלת תואר ראשון

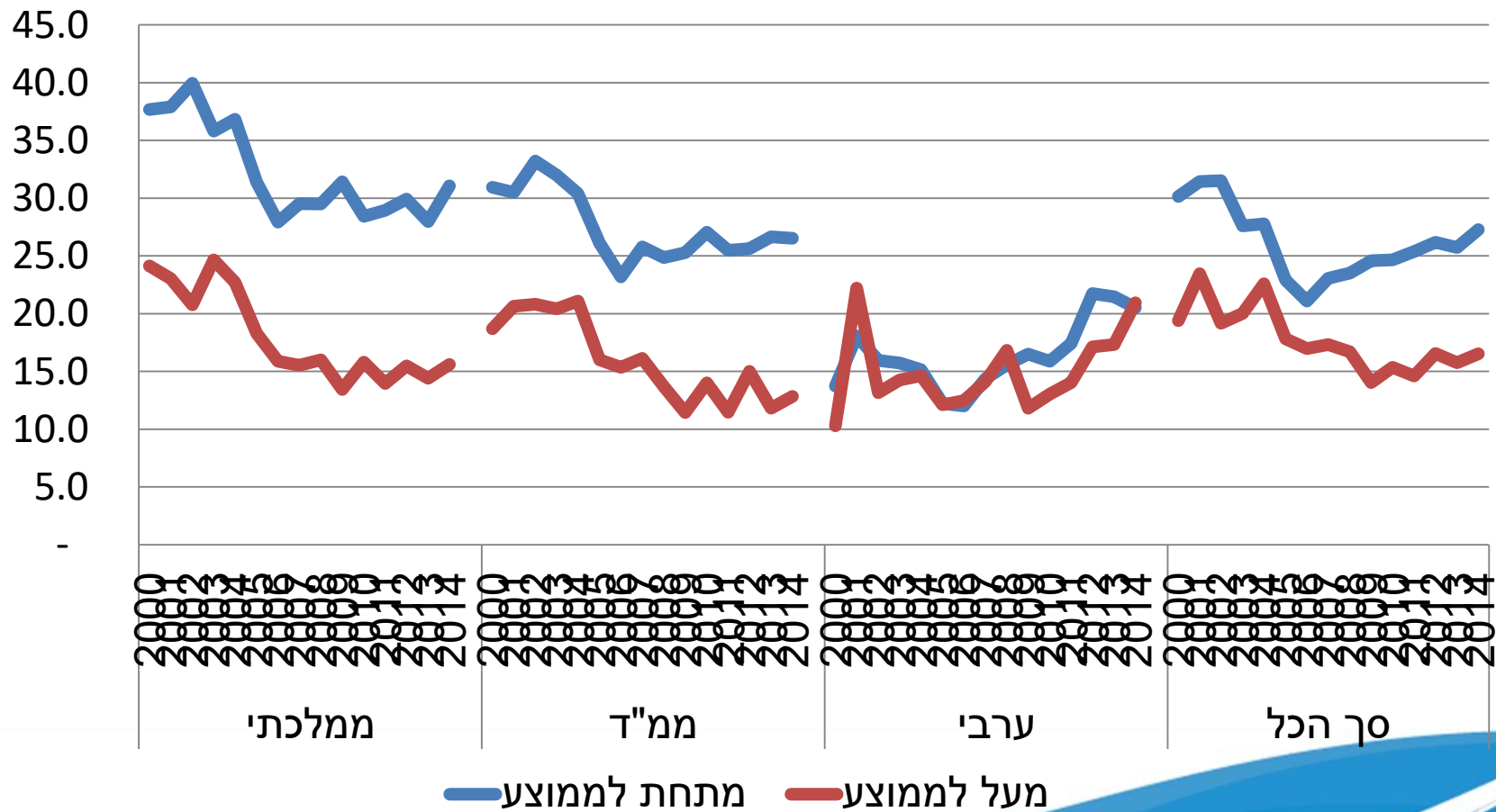
שיעורי עזיבה של מורים חדשים (ממוצע לשנים 1995-2018)

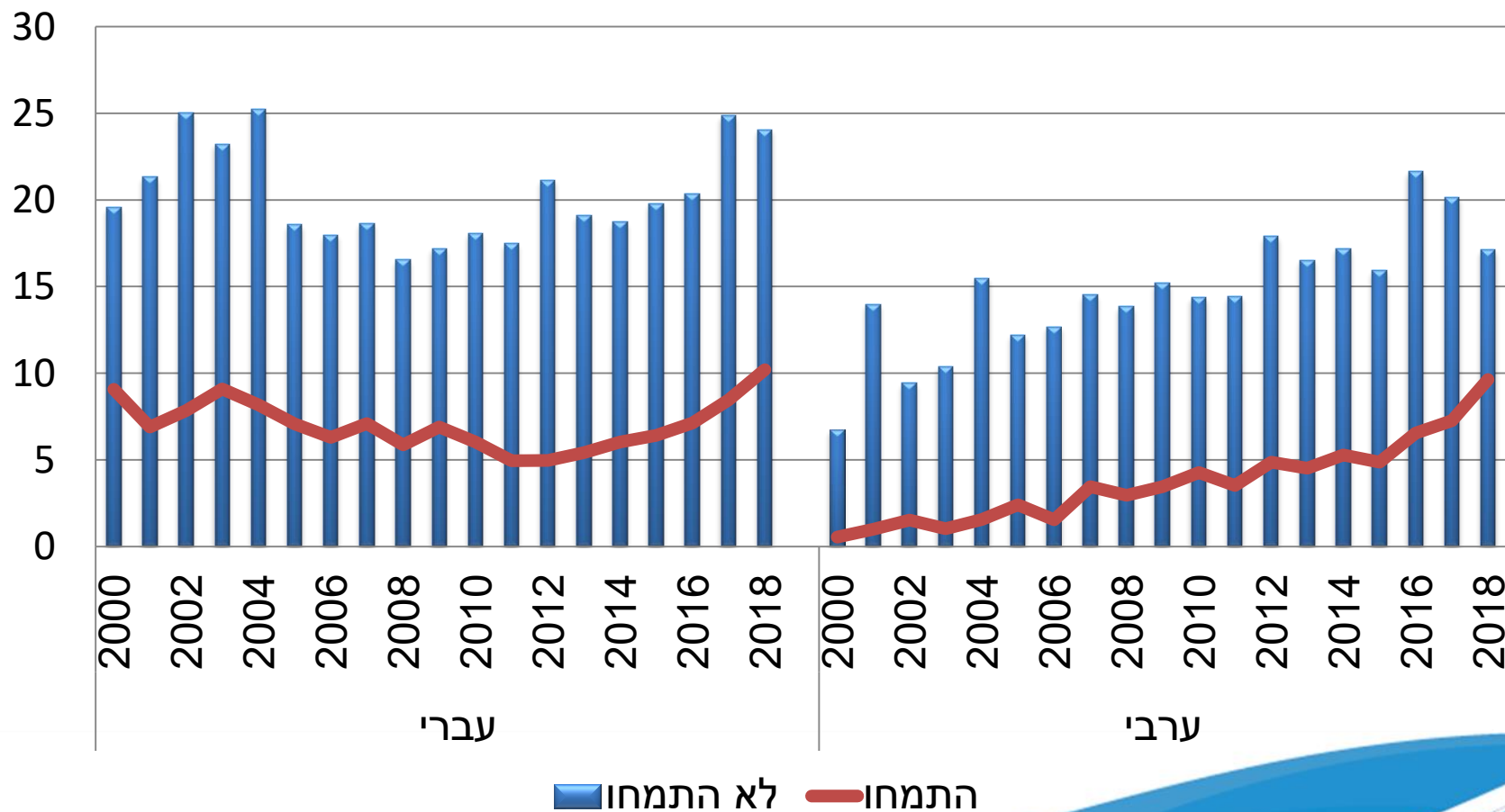
עזיבת מורים חדשים

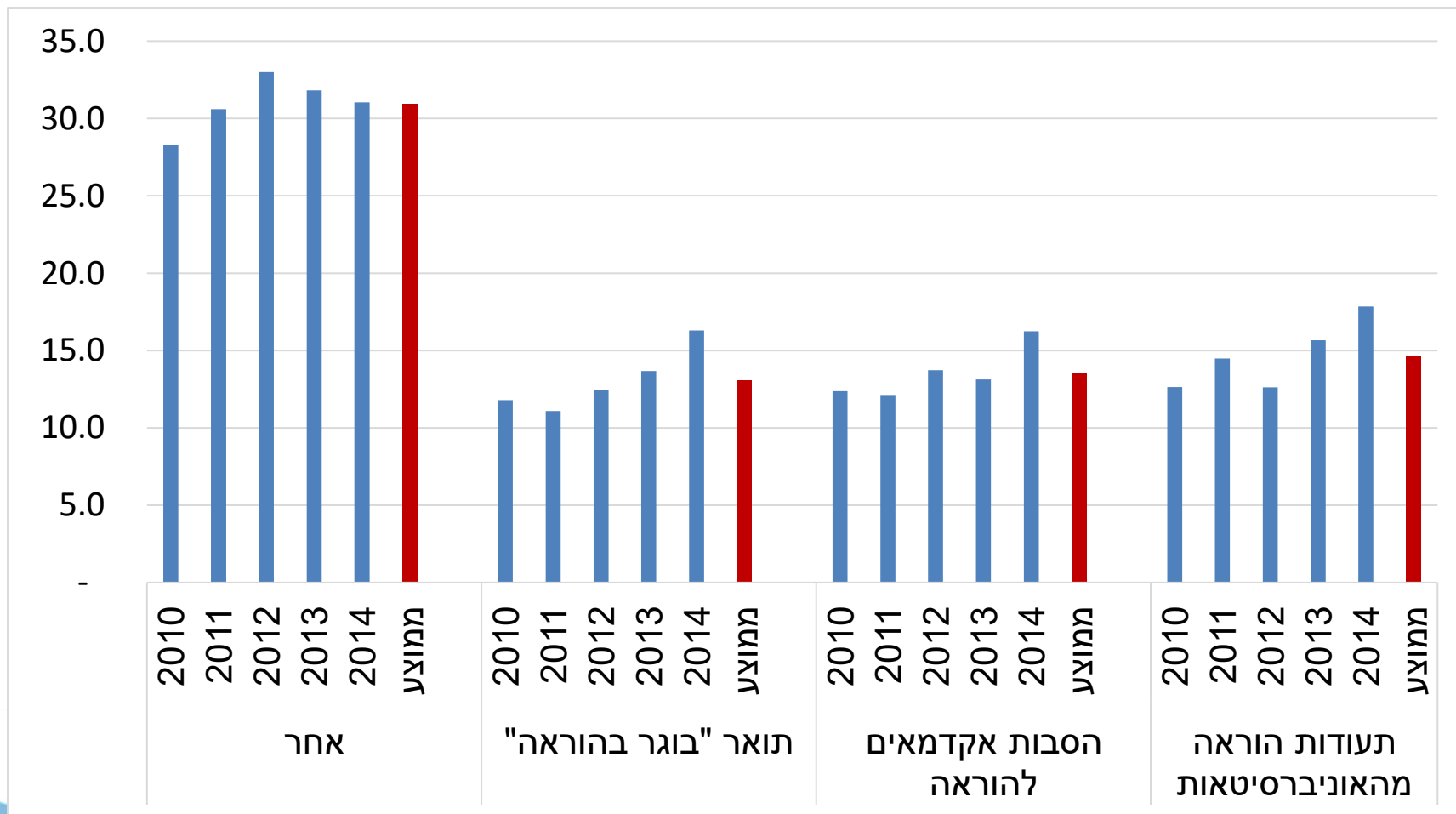
עזיבת מורים חדשים בתוך 5 שנים ראשונות, לפי היקף משרה

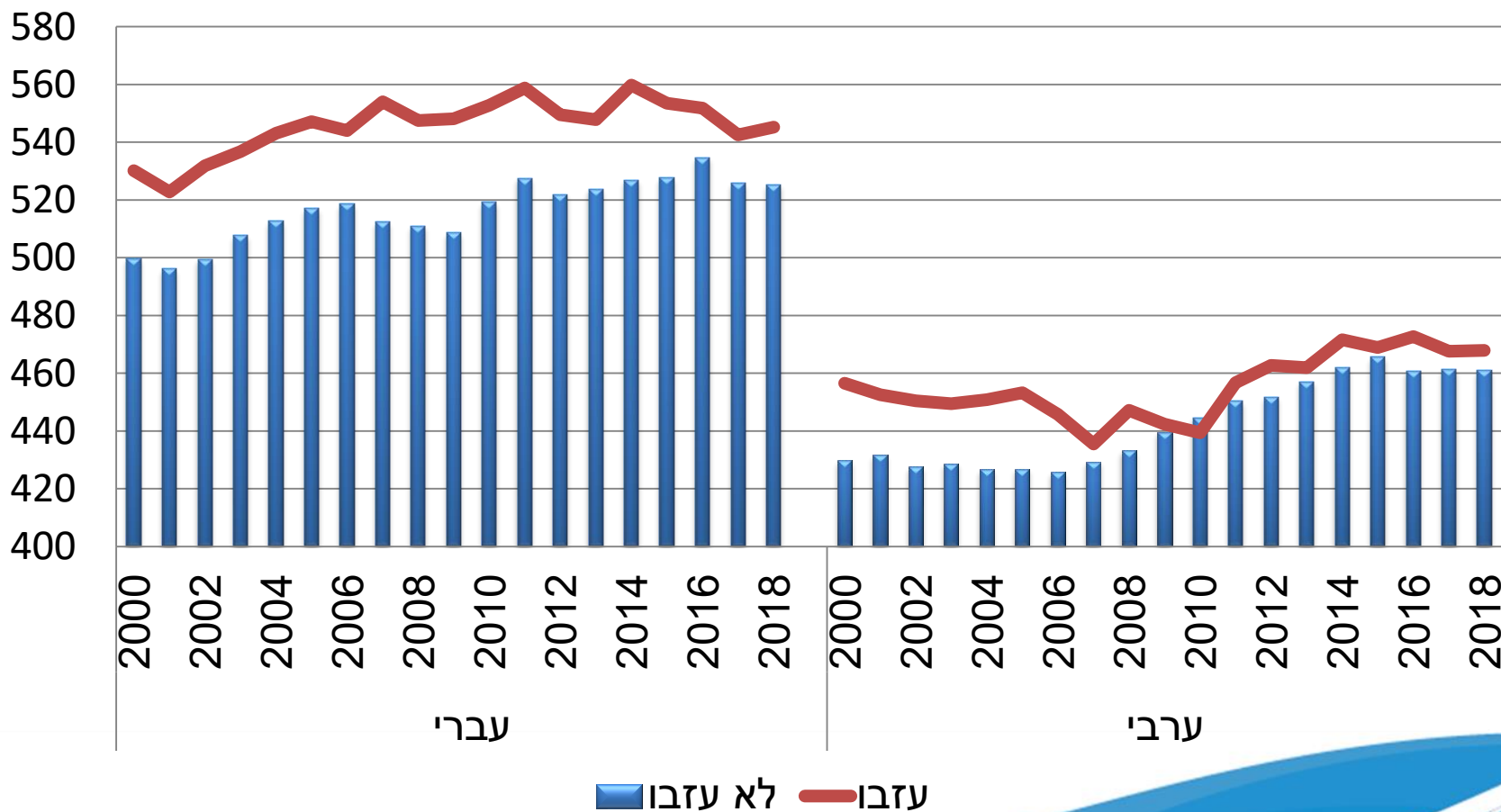
עזיבת מורים חדשים – כעבור שנה, לפי התמחות בהוראה

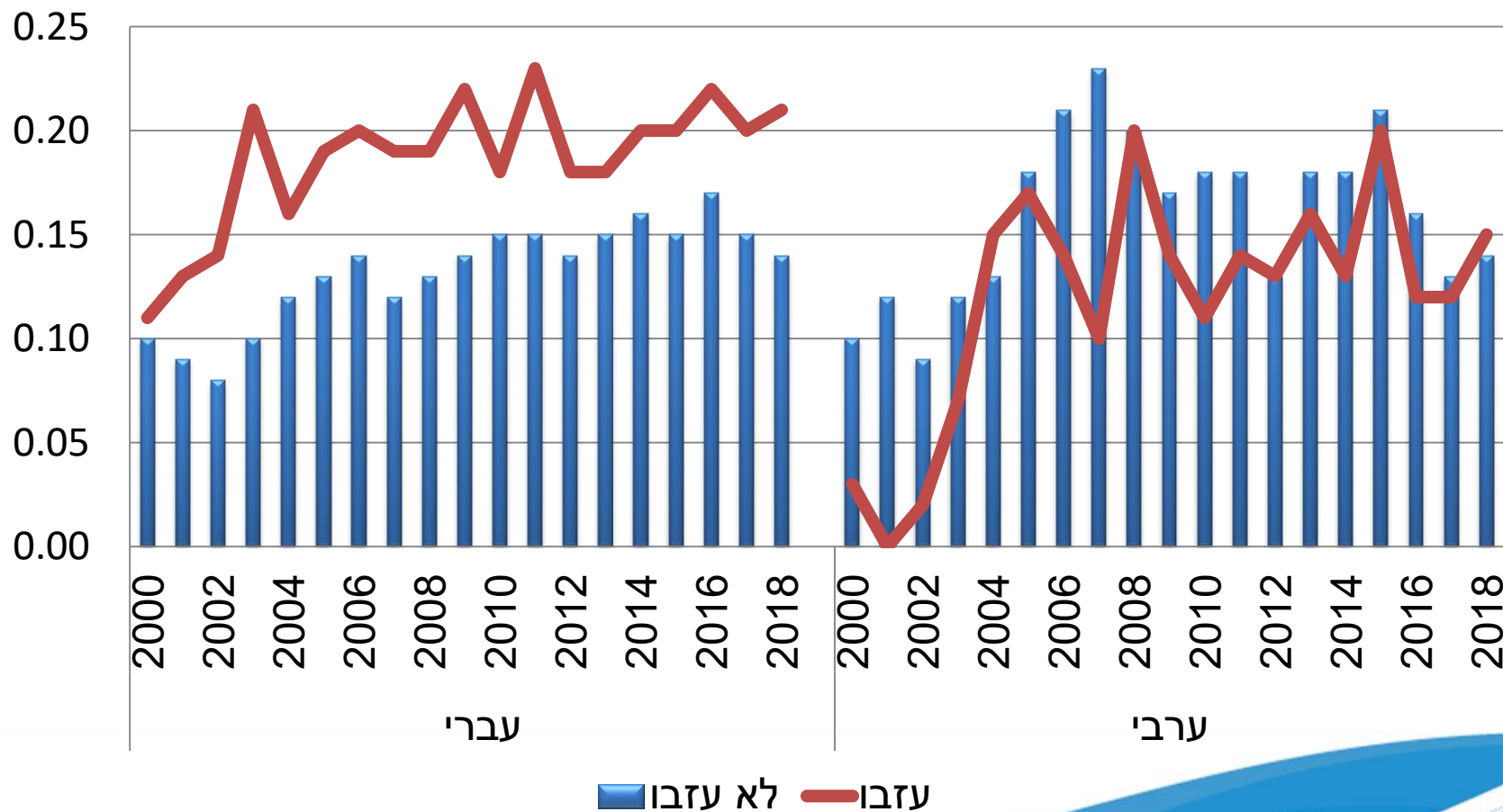
עזיבת מורים חדשים בתוך 5 שנים ראשונות, לפי מסגרת הכשרה

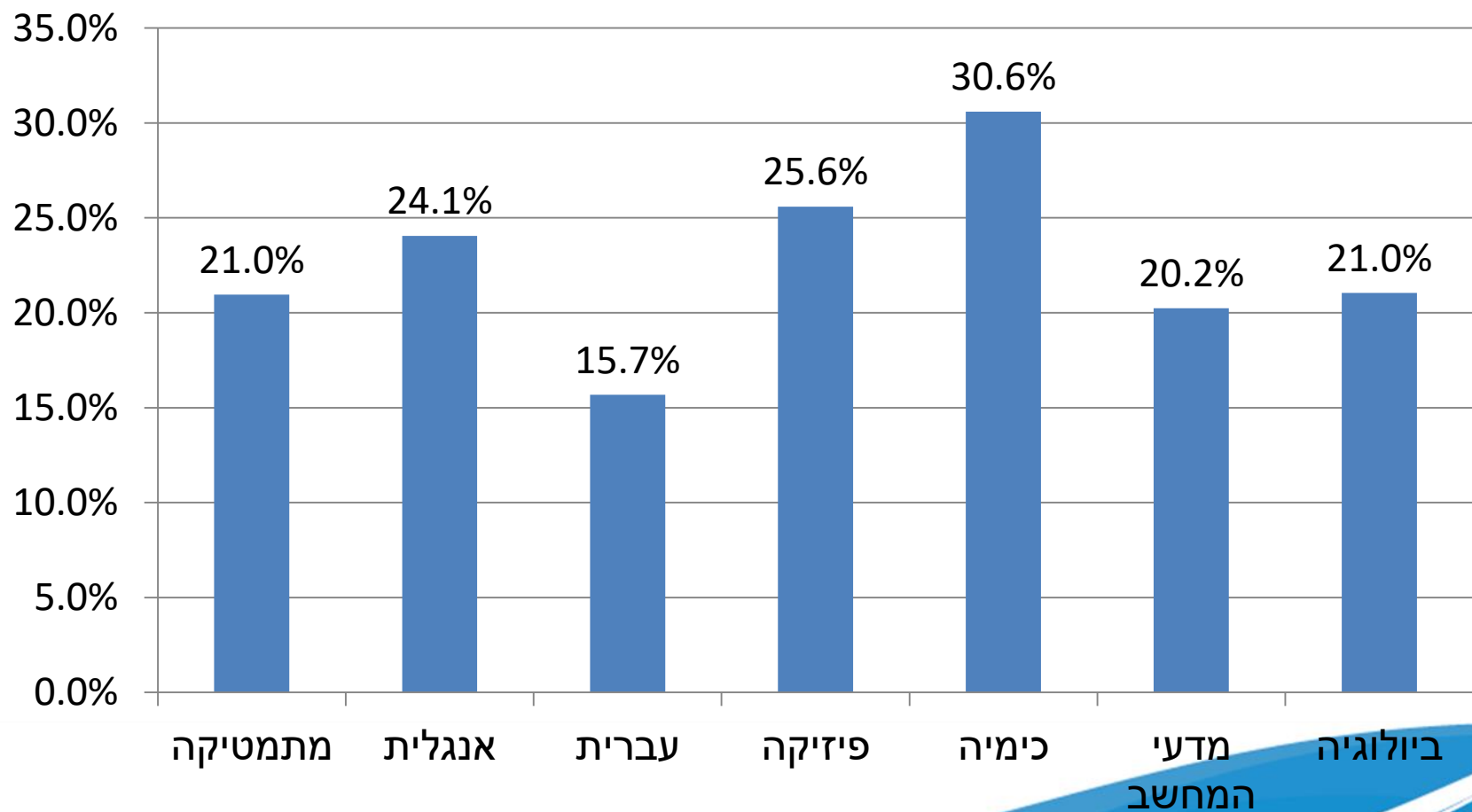
עזיבת מורים חדשים, לפי ממוצע פסיכומטרי

עזיבת מורים חדשים, לפי ממוצע בגרות מנורמל

עזיבת מורים חדשים בחטיבה העליונה – בתוך 5 שנים ראשונות, לפי תחום הוראה (ממוצע 2010-2014)

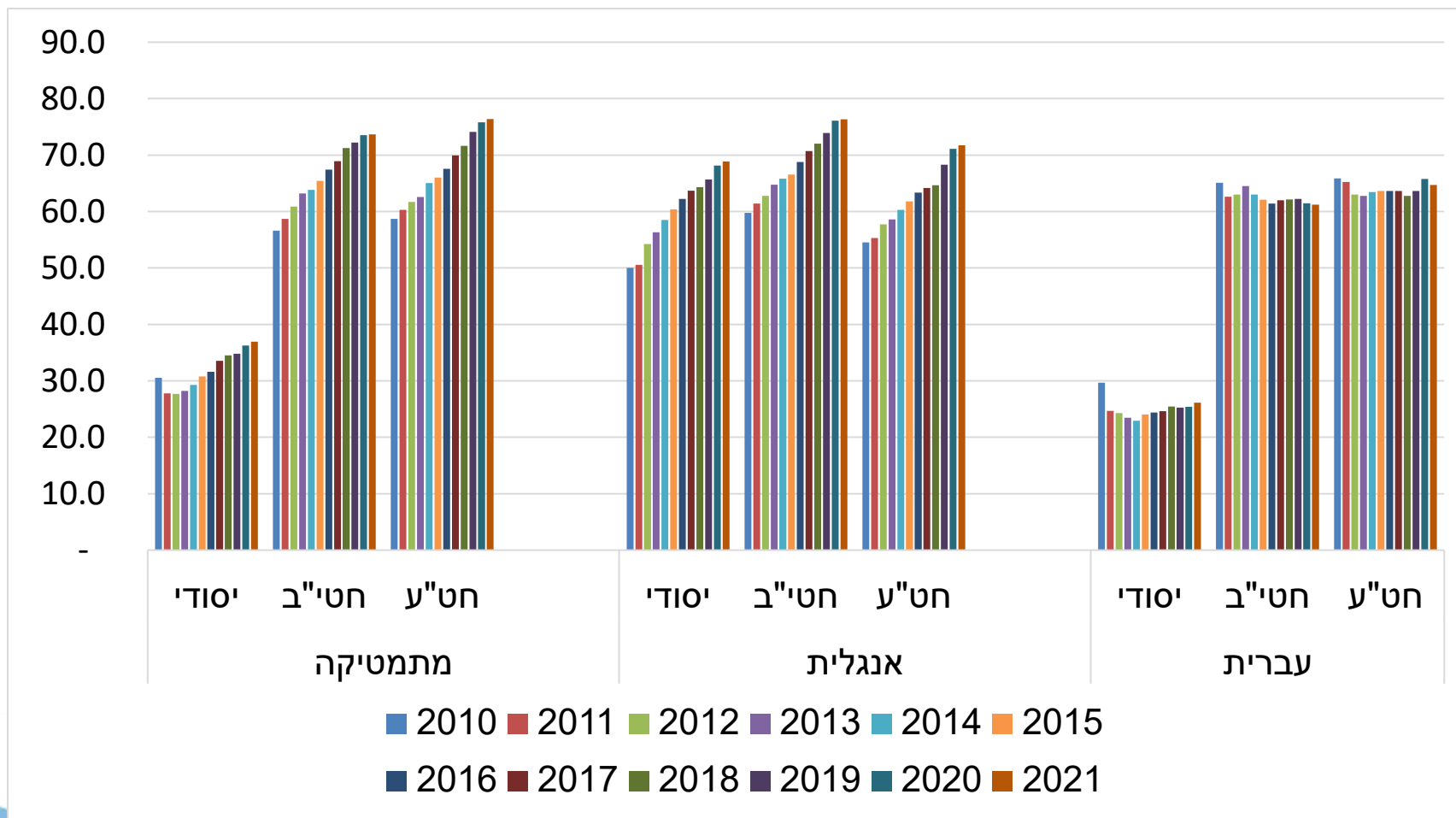

סיכום ביניים

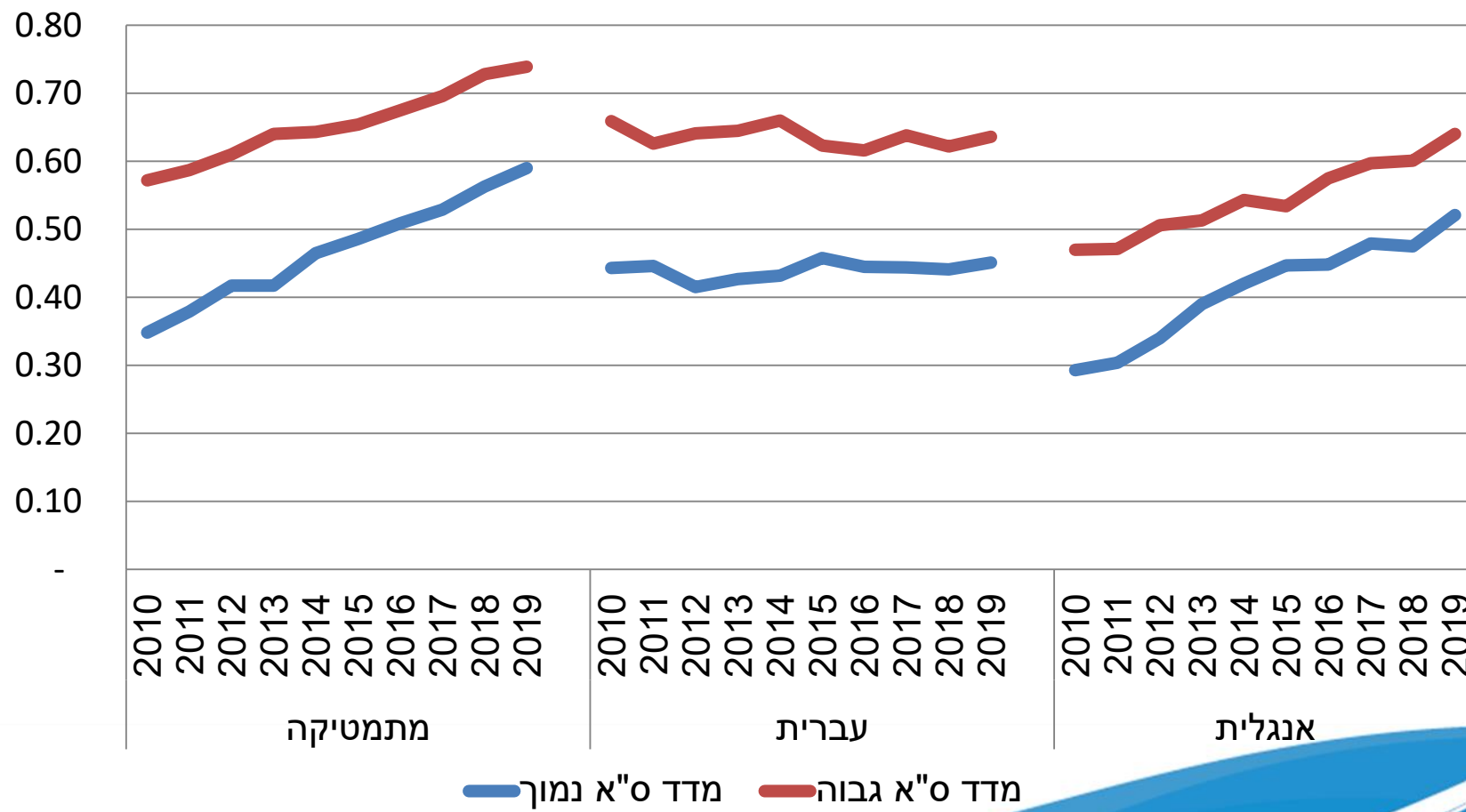
- בשנים האחרונות מגויסים כ-12 אלף מורים חדשים מדי שנה.
- שיעור הגיוס בחינוך הערבי – במגמת ירידה לעומת יציבות בשיעור הגיוס בחינוך העברי.
- מרבית המורים בחינוך היסודי והקדם-יסודי מוכשרים במכללות לחינוך, לעומת המורים בחינוך העל-יסודי שמרביתם מוכשרים במוסדות להשכלה גבוהה.
- לאחר 5 השנים הראשונות, מגמת העזיבה מתייצבת סביב כ-1% לשנה.
- היקף משרה גבוה יותר והתמחות בהוראה קשורים לשיעורי עזיבה נמוכים יותר.
- שיעורי עזיבה גבוהים יותר קיימים בקרב בעלי ממוצע בגרות ופסיכומטרי גבוהים יותר.
- אין הבדלים בשיעורי העזיבה, לפי מסגרת הכשרה להוראה. לעומת זאת, שיעורי העזיבה גבוהים משמעותית בקרב מורים חדשים שלא הוכשרו באחת מהמסגרות להכשרה להוראה.

שיעורי התאמה למקצוע

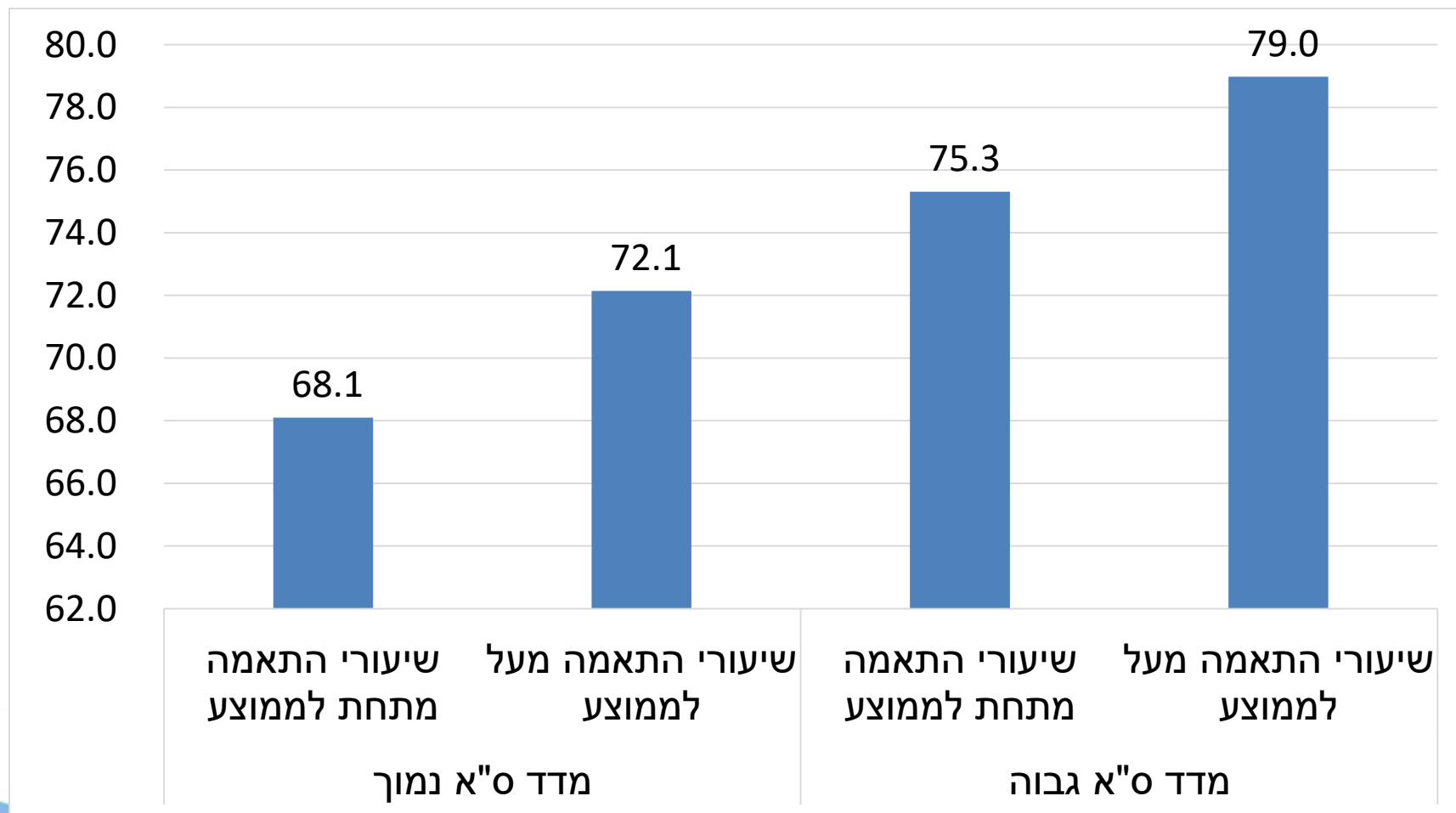
שיעורי התאמה למקצוע

שיעורי התאמה למקצוע בחטיבה העליונה (חינוך עברי)

ציוני בגרות במתמטיקה לפי מדד ס"א ושיעורי התאמה להוראת מתמטיקה*

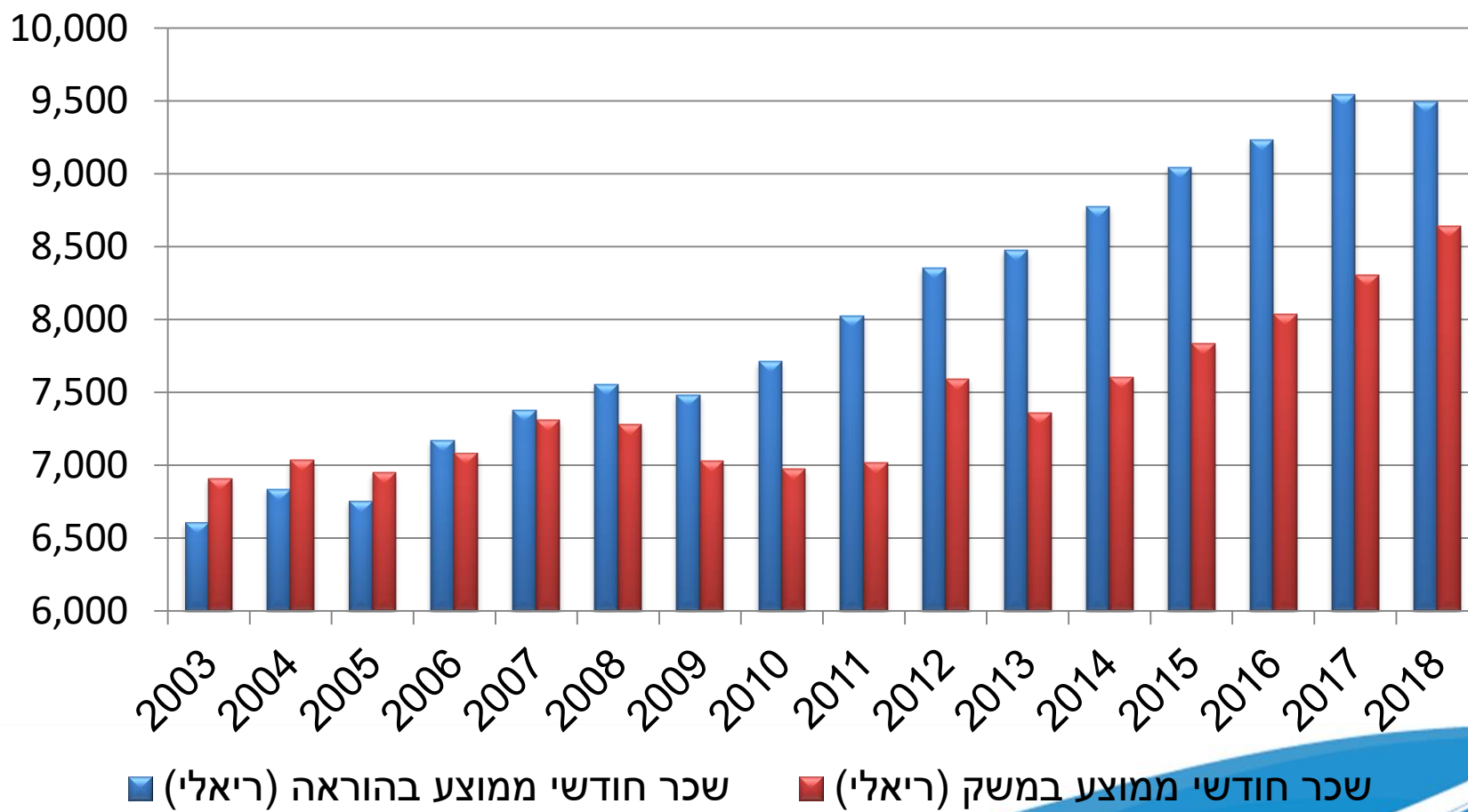
(*) ממוצע רב-שנתי 2010-2019

סיכום ביניים

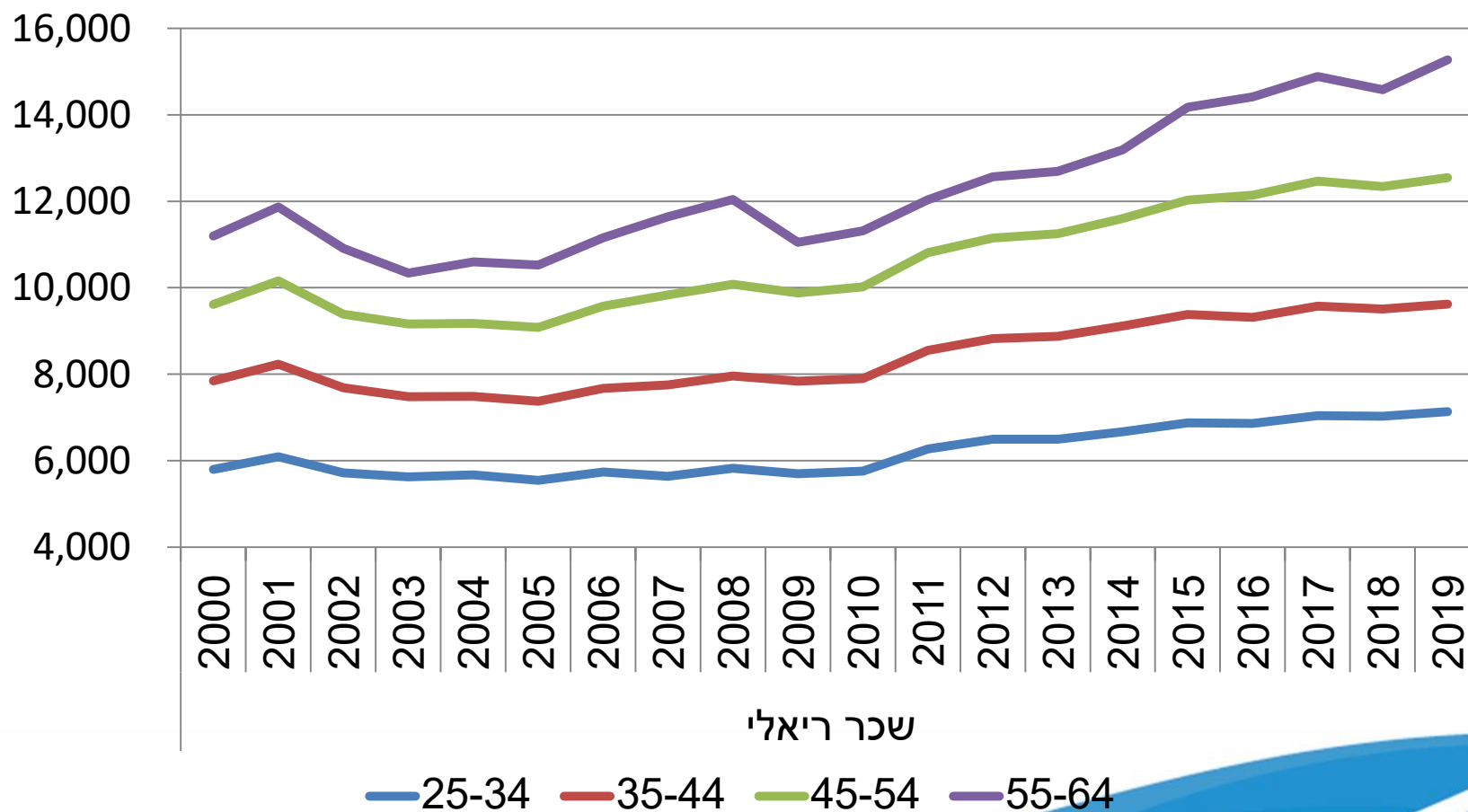
- שיעורי ההתאמה למקצוע – במגמת עלייה במתמטיקה ובאנגלית לעומת יציבות בעברית.
- שיעורי ההתאמה למקצוע גבוהים משמעותית בקרב תלמידים בבתי ספר מרקע סוציו-אקונומי גבוה.
- שיעורי התאמה למקצוע גבוהים יותר קשורים להישגים גבוהים יותר בקרב תלמידים מרקע סוציו-אקונומי נמוך וגבוה.

שכר עובדי הוראה

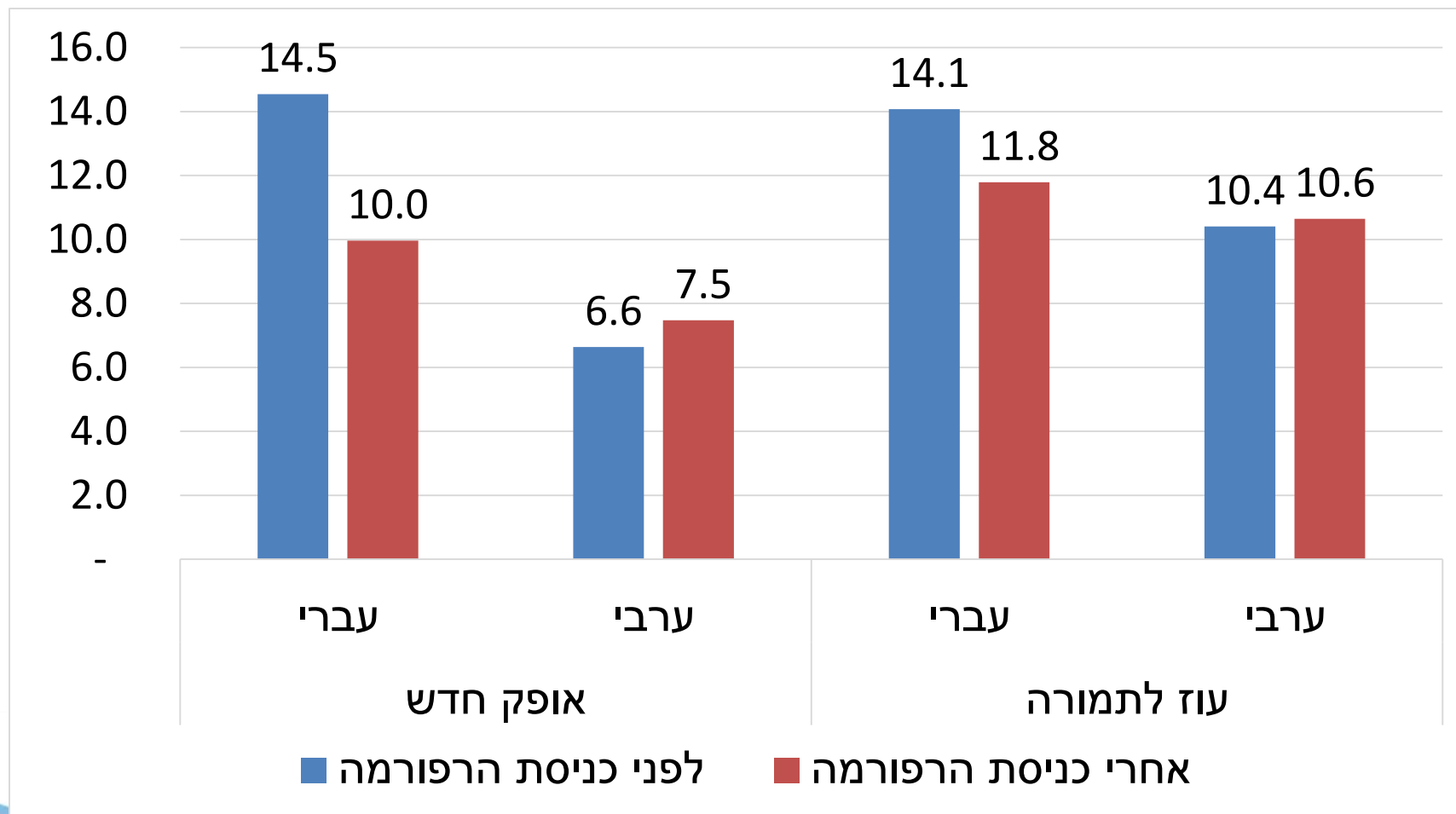
שכר חודשי ממוצע (ריאלי)

שכר חודשי ממוצע למשרה מלאה, לפי גיל

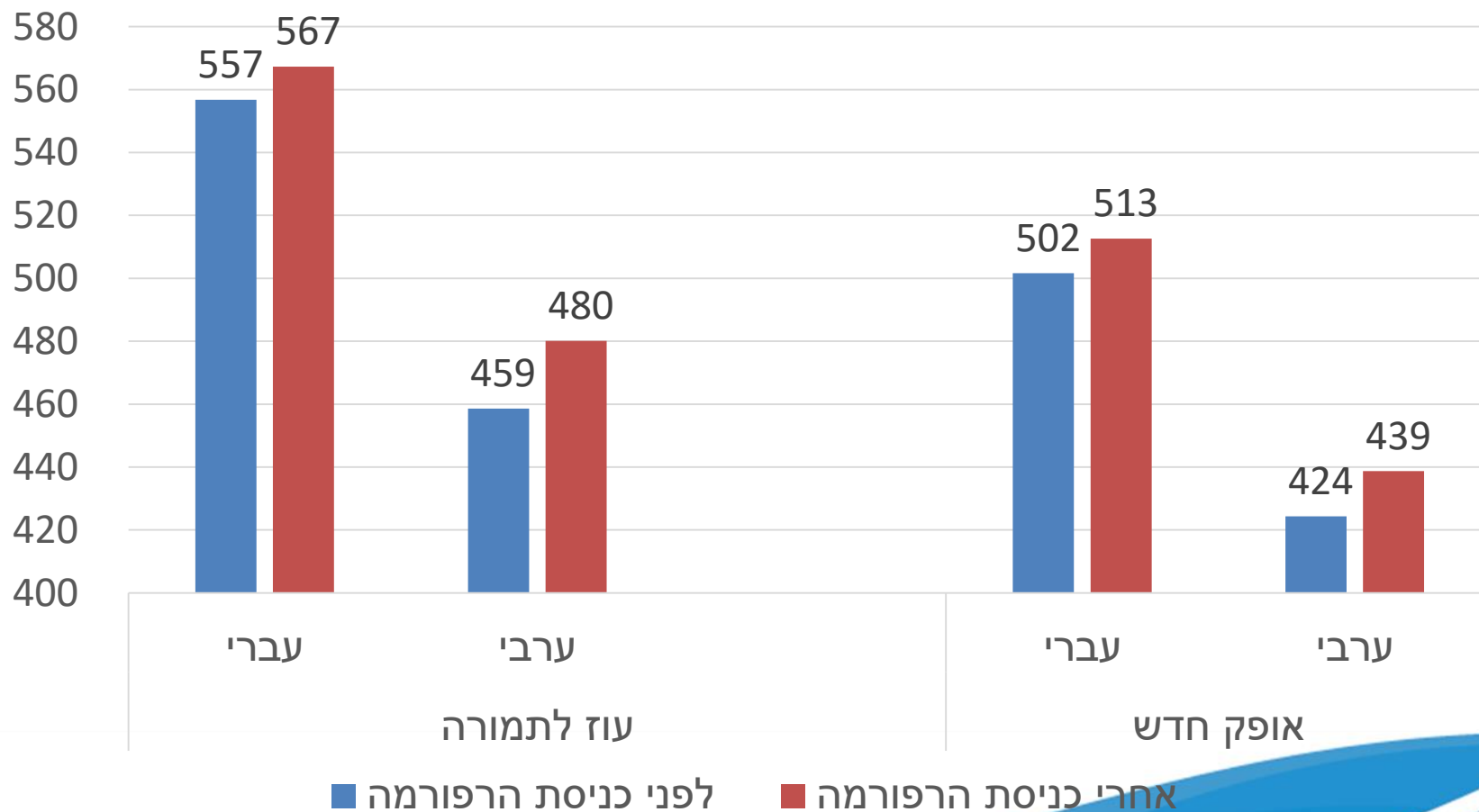

עזיבת מורים חדשים – כעבור שנה, לפי רפורמת שכר(*)

(*) ממוצע שנים, לפני הרפורמה ואחריה

מורים חדשים לפי ממוצע פסיכומטרי(*)

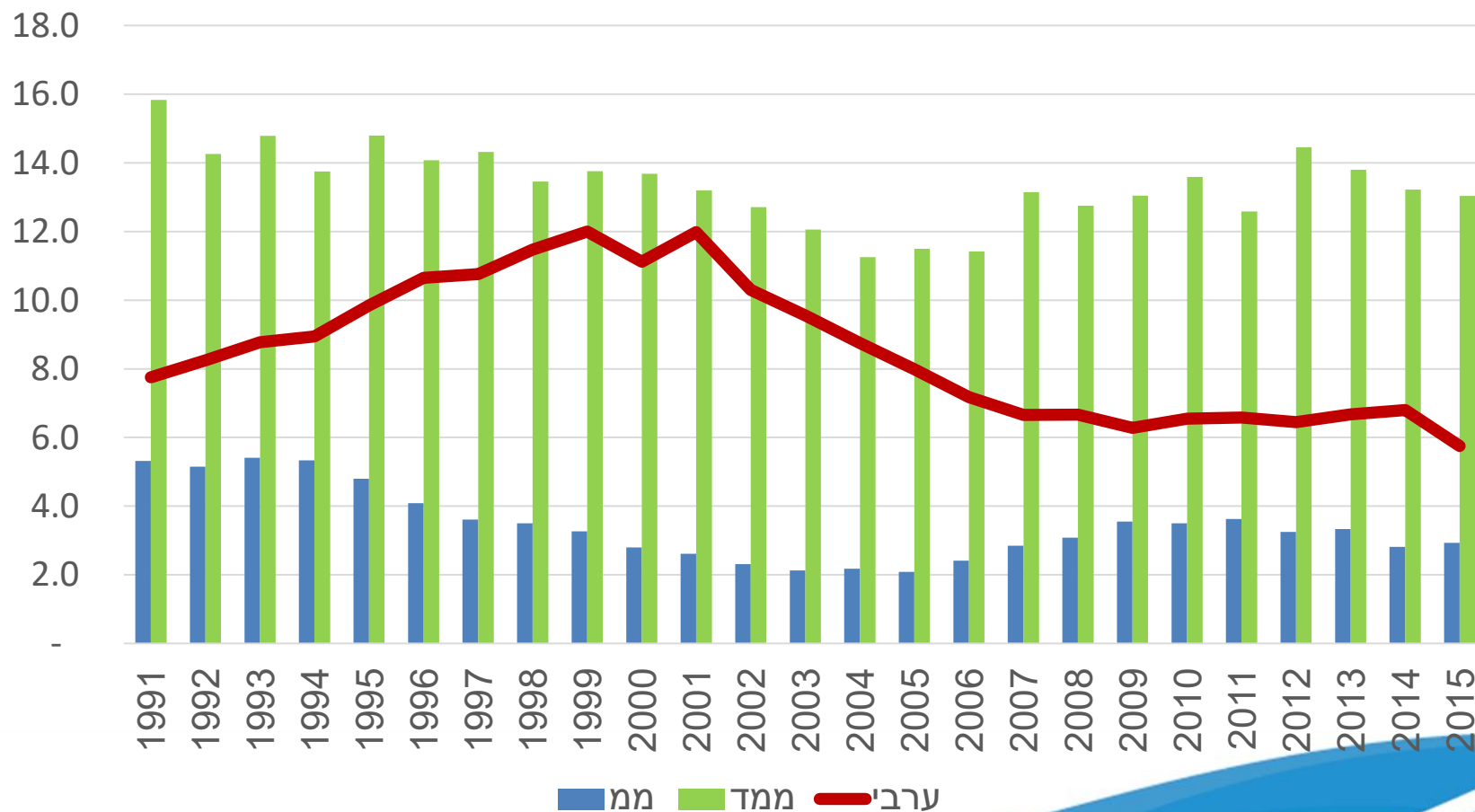
(*) ממוצע שנים, לפני הרפורמה ואחריה

סיכום ביניים

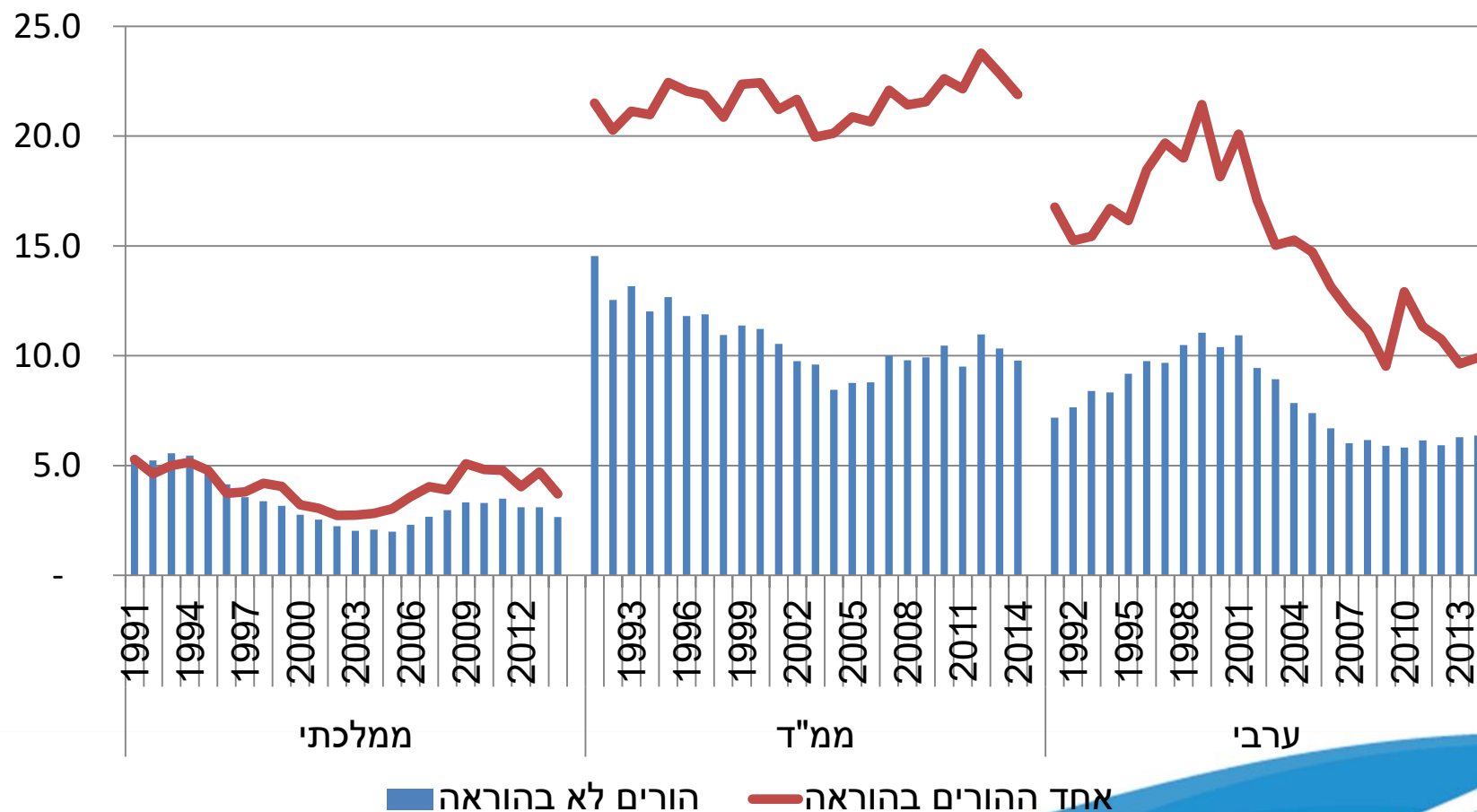
- השכר הריאלי בהוראה עלה משמעותית גם ביחס לשכר הריאלי במשק.
- השכר למשרה מלאה גבוה פי 2 ומעלה בקרב מורים ותיקים לעומת צעירים.
- ניכר כי רפורמות השכר צמצמו עזיבת מורים חדשים, בעיקר במגזר העברי.

הכשרה וכניסה להוראה

כניסה למכללות האקדמיות לחינוך של נבחני בגרות (בתוך 6 שנים מסיום התיכון)

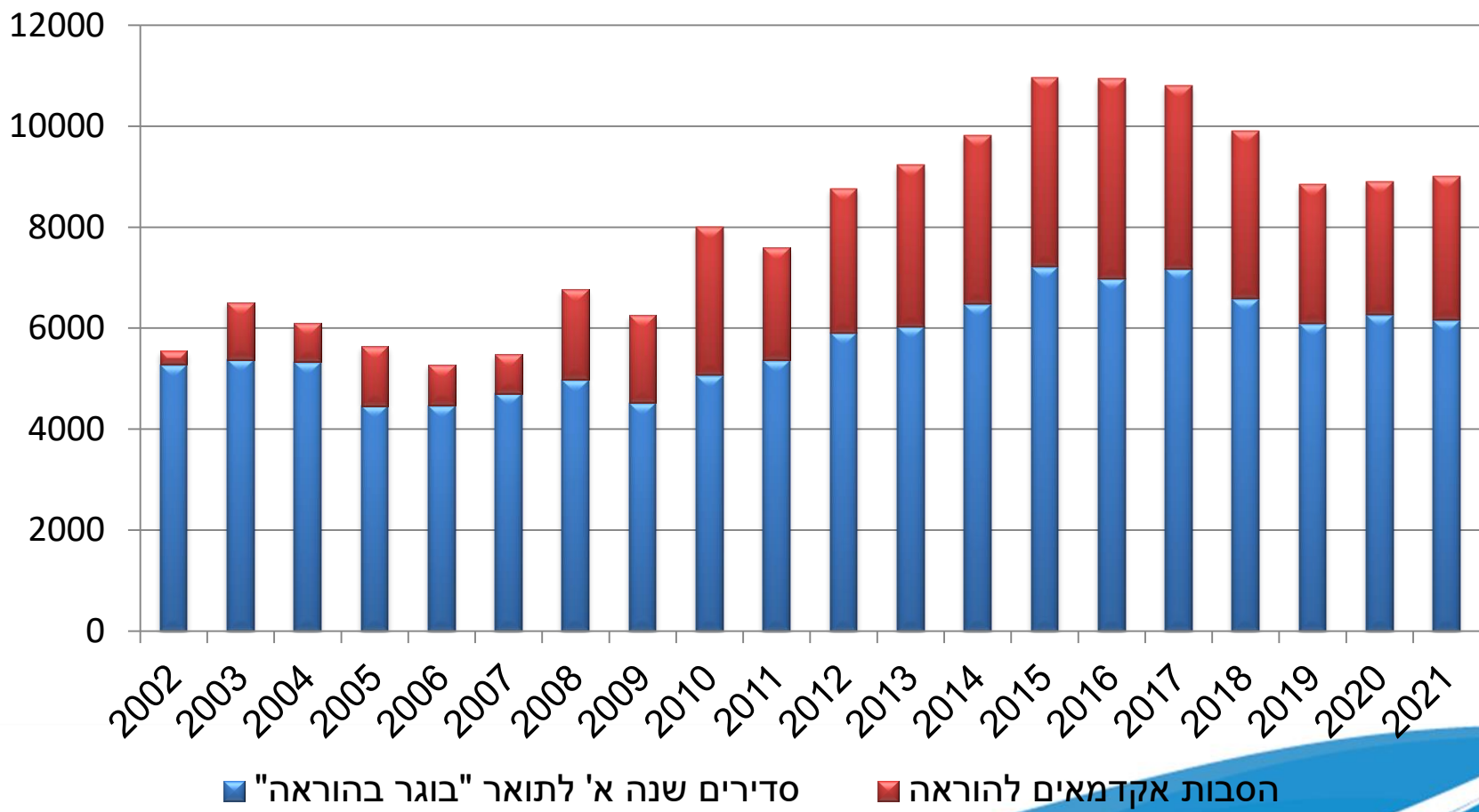

כניסה למכללות האקדמיות לחינוך של נבחני בגרות, לפי רקע משפחתי בהוראה

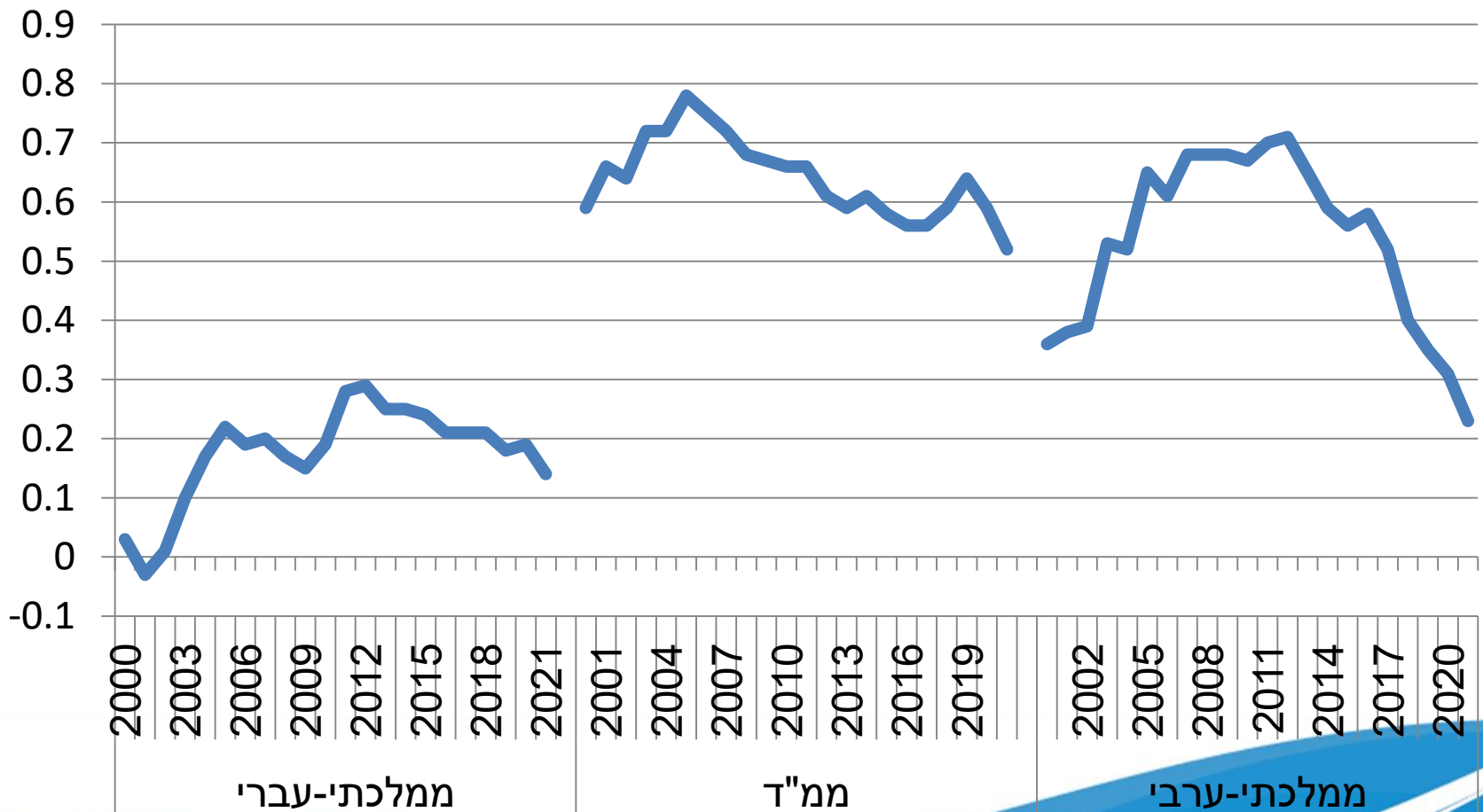

סטודנטים חדשים במכללות האקדמיות לחינוך

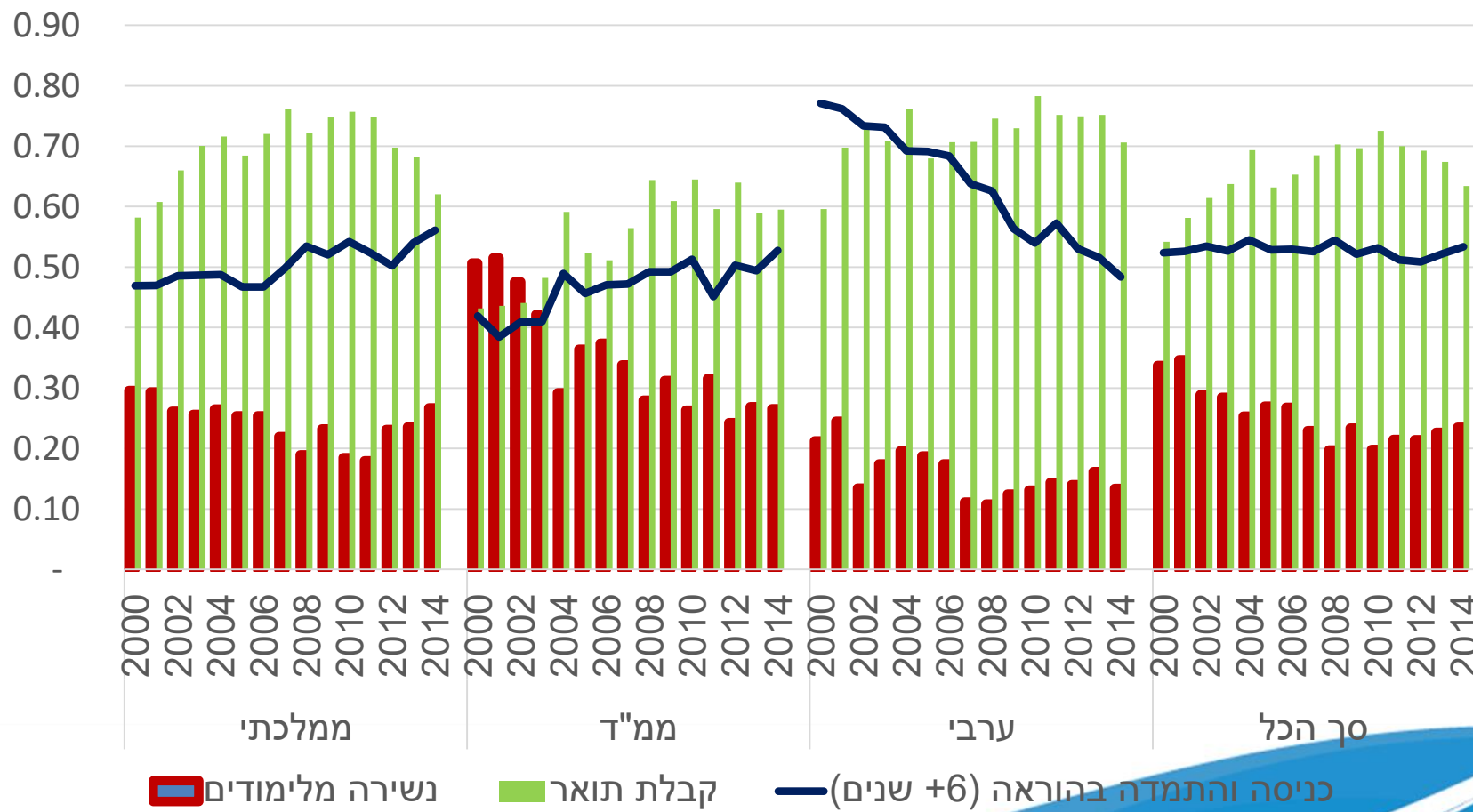
סטודנטים חדשים במכללות האקדמיות לחינוך

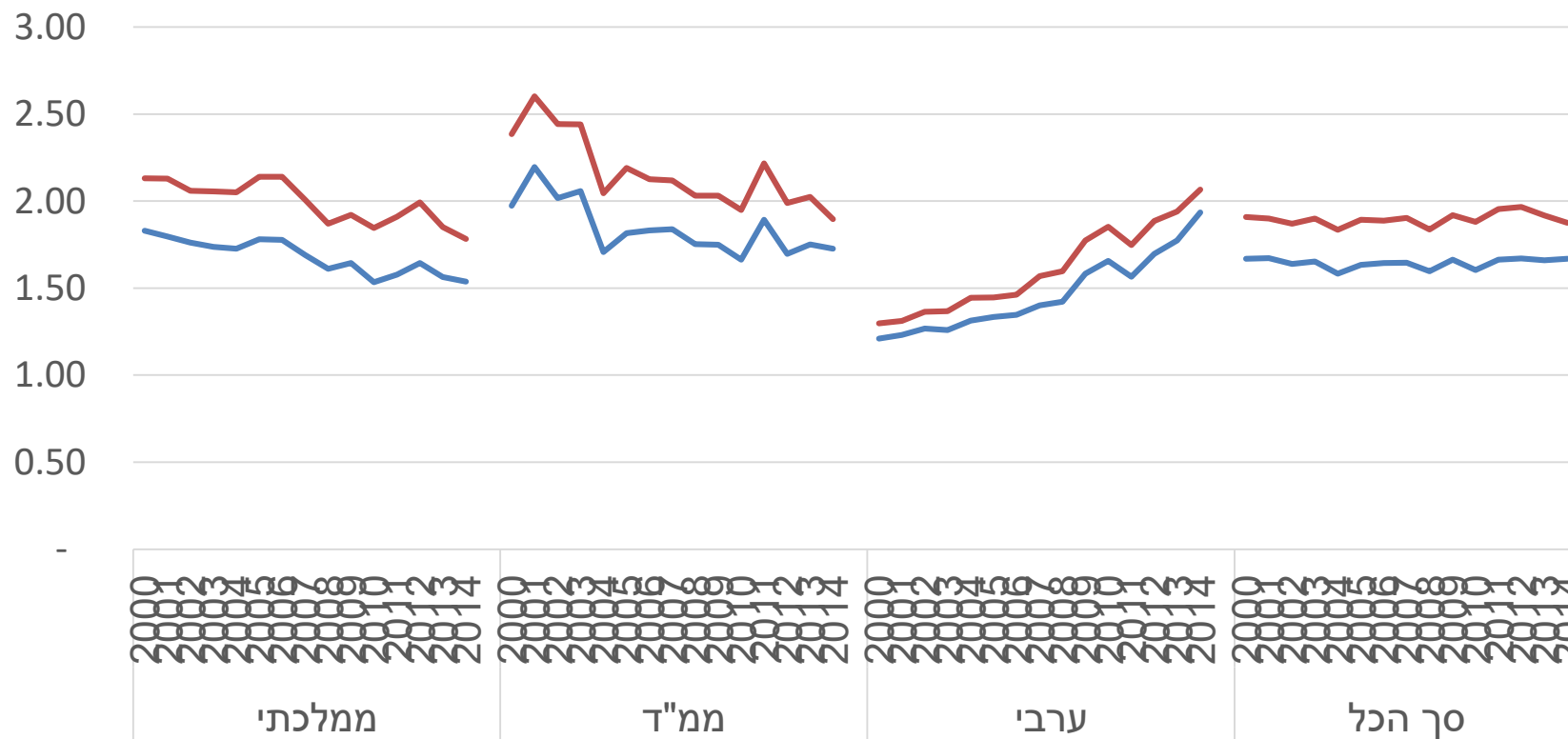
סטודנטים שנה א' במכללות האקדמיות לחינוך: ממוצע מנורמל של בגרות+בנוס

מעקב סטודנטים שנה א' במכללות האקדמיות לחינוך

יחס סטודנטים שנה א' – נכנסים להוראה ומתמידים בהוראה

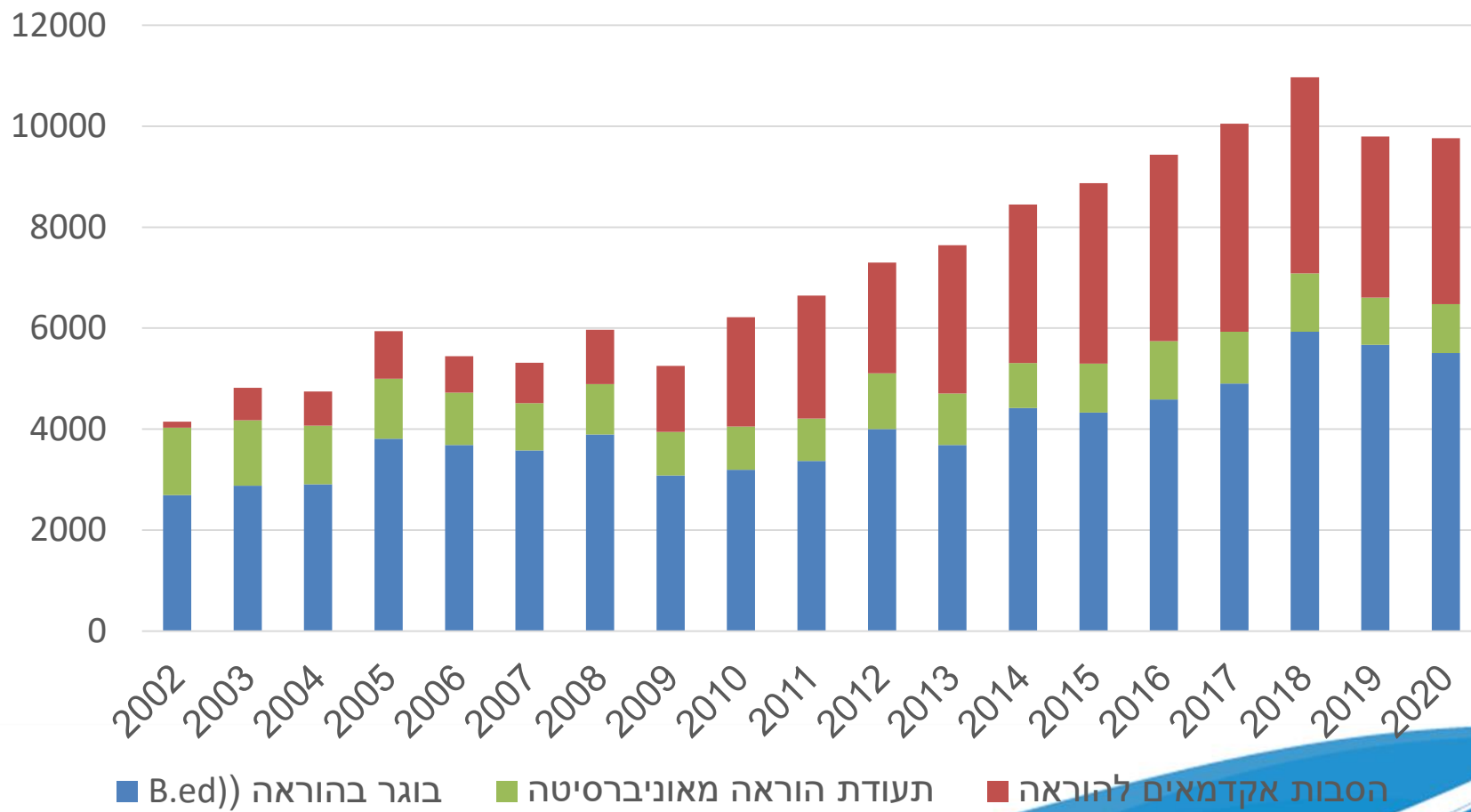
— יחס סטודנטים שנה א' / נכנסים להוראה
— יחס סטודנטים שנה א' / מתמידים בהוראה (+6 שנים)

סיכום ביניים

- ניכרת מגמת ירידה בפרופיל הבגרות של הסטודנטים החדשים, בעיקר במגזר הערבי.
- אחוז ניכר מהמתכשרים להוראה נושר מהלימודים, בעיקר במכללות הדתיות.
- שיעורי קבלת תואר עומדים על כ-65% אחוז.
- שיעורי כניסה להוראה בחינוך העברי עומדים על כ-60% אחוז, ואילו בחינוך הערבי הם במגמת ירידה.
- בממוצע נדרשים כ-2 סטודנטים שנה א' לקבלת מורה מתמיד במערכת.

בוגרי הכשרה להוראה

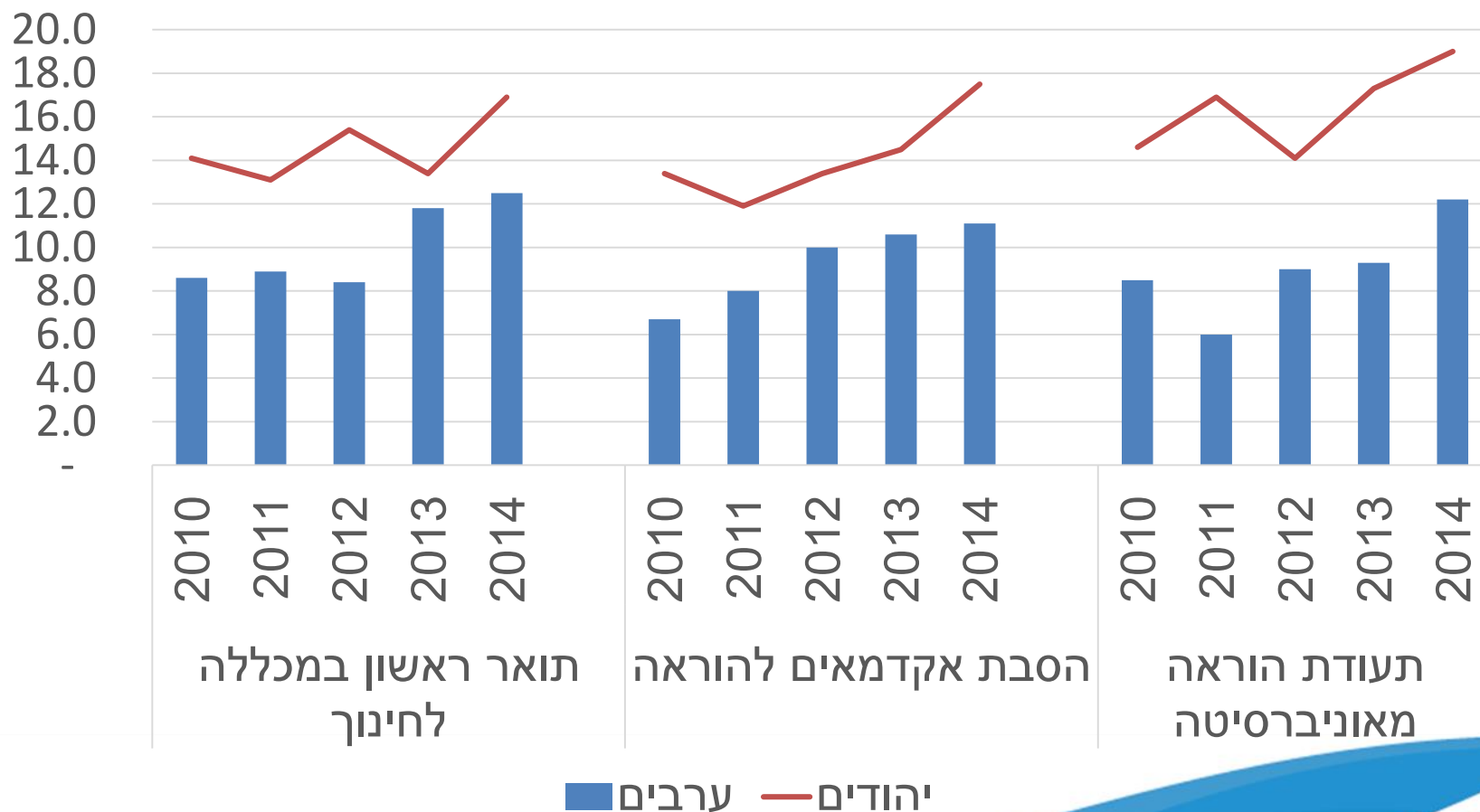
בוגרי הכשרה להוראה

כניסה להוראה בתוך שנתיים מסיום הלימודים

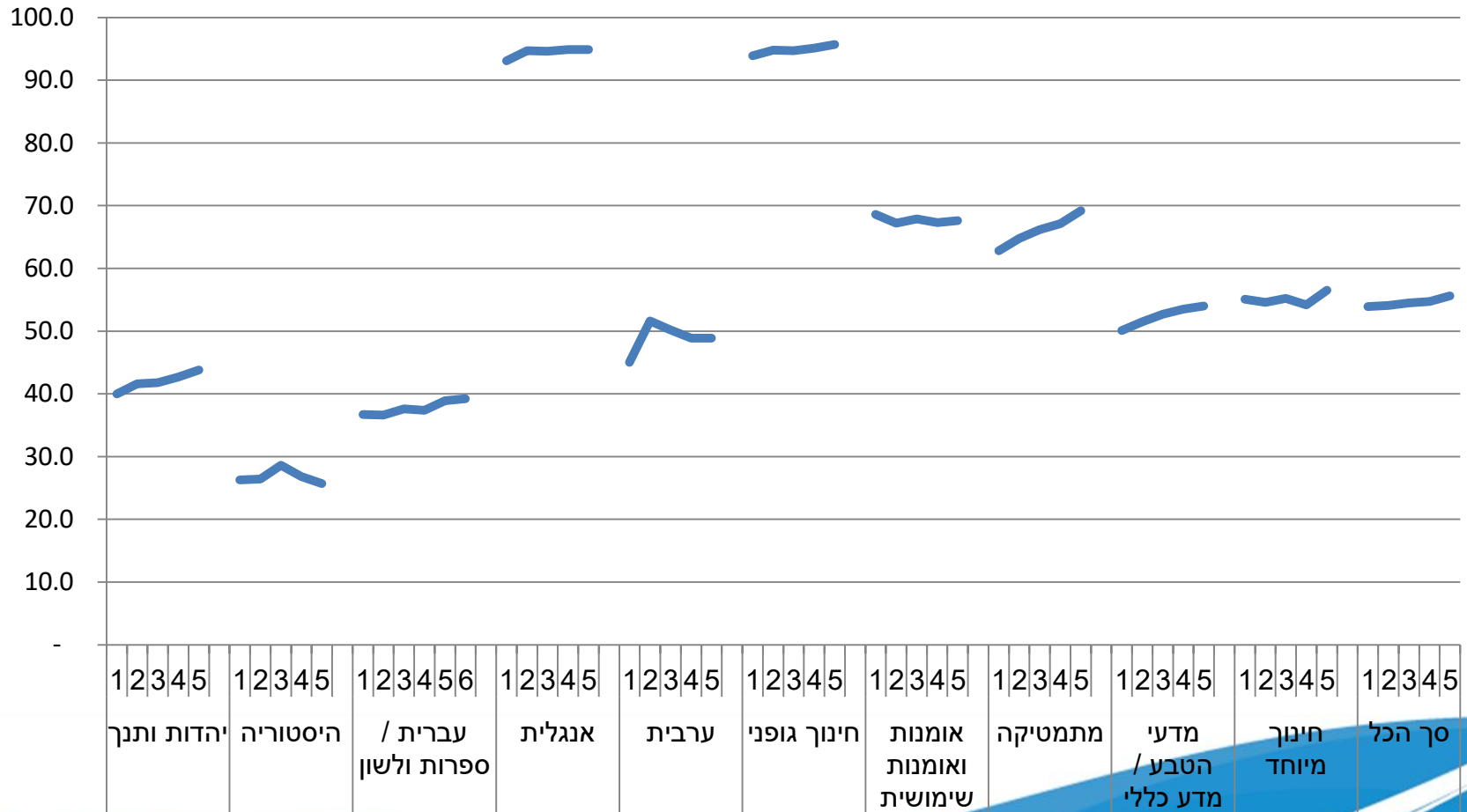

נשירה מהוראה בתוך 5 שנים ראשונות

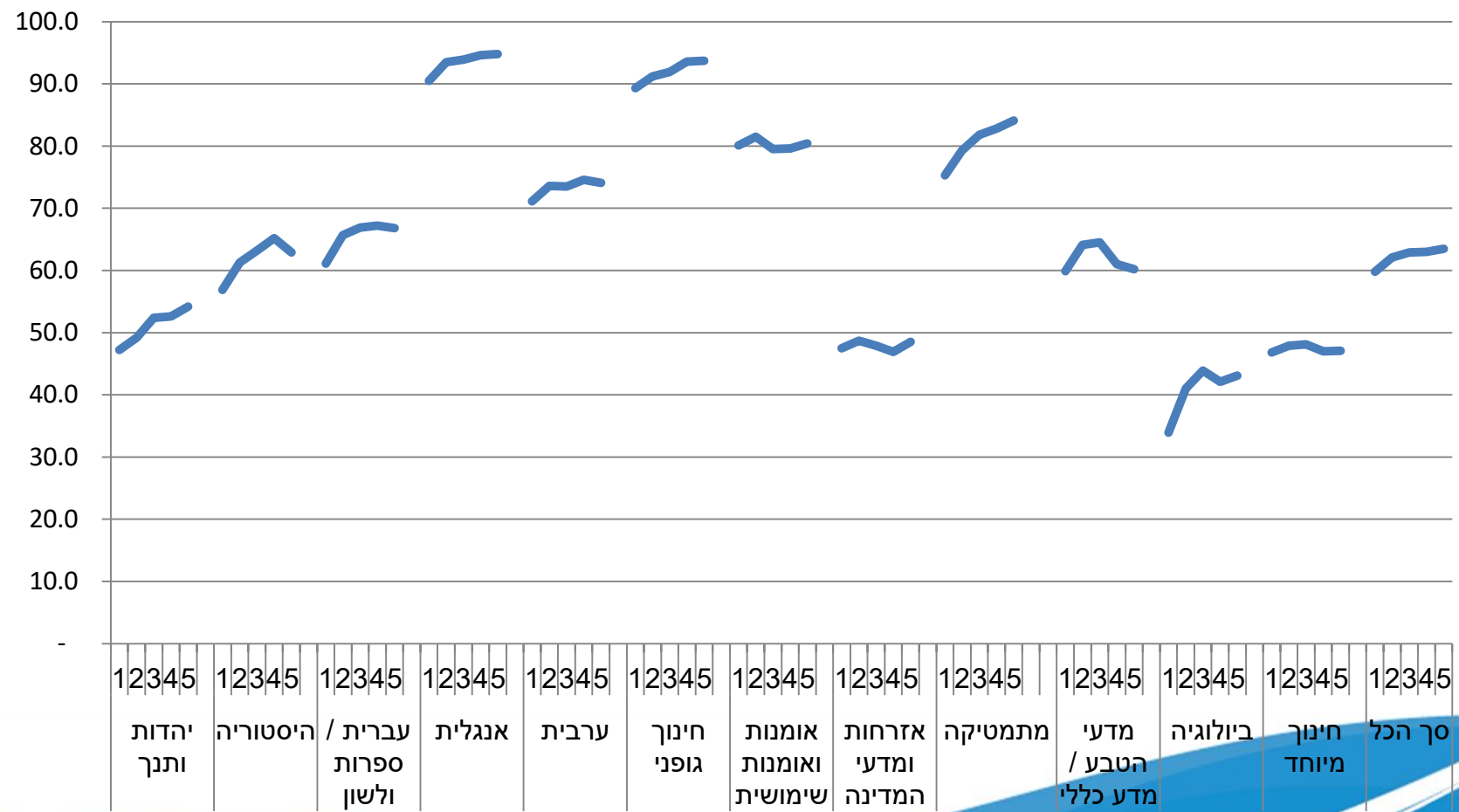
מקבלי תואר "בוגר בהוראה" שנכנסו להוראה:

אחוז התאמה בין תחום הכשרה לתחום הוראה בפועל, לפי תחום הכשרה ושנים מהכניסה להוראה

מסיימי תוכניות להסבת אקדמאים להוראה:

אחוז התאמה בין תחום הכשרה לתחום הוראה בפועל, לפי תחום הכשרה ושנים מהכניסה להוראה

סיכום ביניים

- ניכרת מגמת יציבות בשיעורי הכניסה להוראה בתוך שנתיים מסיום הלימודים.
- עם זאת, אחוז ניכר לא נכנסים כלל להוראה, בעיקר במגזר הערבי.
- שיעורי העזיבה בערוצי ההכשרה להוראה דומים בשני המגזרים, אך גבוהים יותר בקרב יהודים.
- אחוז ניכר מהבוגרים הסדירים, מלמדים במקצועות שלא הוכשרו להם.

שלמות נתוני כוח-האדם בהוראה

שלמות המידע: נתונים חסרים

- **אוכלוסיות חסרות:** גננות בחינוך המוכר שאינו רשמי, עובדי הוראה במוסדות "פטור".
- **נתונים חסרים:**
- **שעות הוראה פרונטליות בכל מקצוע:** בחינוך היסודי ובחטיבות הביניים, לא קיים כלל מידע על שעות ההוראה בכל מקצוע.
- **הכנה לבגרות:** לא קיים מידע על מורים המכינים לבגרות לפי יחידות לימוד.
- **זיהוי מורים לפי שכבה (דרגות כיתה):** השכבה שבה ניתנות שעות ההוראה בכל מקצוע. זיהוי מורים המלמדים בכיתות ז-ח בחינוך היסודי ובכיתות ט בתיכונים.
- **עובדי הוראה בחטיבת הביניים המלמדים גם בחטיבה העליונה:** מידע חלקי על מקצועות ההוראה, שעות הוראה והכנה לבגרות בחטיבה העליונה.
- **קשר מורה-תלמיד:** אין יכולת לקשר בין מורים לתלמידים בכיתות/קבוצות לימוד בבית הספר.
- **מקצועות לימוד ושעות לימוד של תלמידים:** אין יכולת להעריך את הביקוש למורים בחטיבה העליונה עפ"י מקצועות הבחירה ויחידות לימוד של התלמידים.

תודה על ההקשבה

לשאלות ובירורים:

דוד מעגן

maagan@cbs.gov.il